

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo laikraštis. L. Vyčių organizacijos organas,
TOMAS III. RUGPIUČIO (AUGUST) 30 D., 1917 M., No. 14 (35)

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill.
 Under Act of March 3, 1879.

LIETUVA TURI BUTI ▼ ▼ LAISVA! ▼ ▼

Nuostabus lietuviu likimas. Nuostabus jo pasišventimas ir mirtis. Nuostabus jo kentėjimai. Kada kitų kentėjimai paeina iš saumylystės jausmų, lietuvis kenčia kaip pasišventėlis už kitus ir dėl kitų.

Kiti miršta gailestyje palikdami šeimynas, turtus, gyvenimo patogumus. Lietuvis merdi augščiausiam dvasios pakilime, kupinas skaiščiausių ir prakilniausių jautimų. Jis miršta kaip artistas, kaip didvyris, kuris atiduoda gyvybę už ką nors arba dėl ko nors.

Kalbame čia apie lietuvių susipratusių, mylintį savo tėvynę ir suprantantį savo patrijotines priedermes. Nėra skaistesnės ir prakilnesnės sielos, kaip siela mirštančio gero lietuviu.

Tikresnį paveikslą ingysime, prisiminę lietuvių, kaip jis nešė šviesą savo kraštui, savo žmonėms — eidamas pro sunkiausias kliūtis, pavojus savo sveikatai bei gyvybei. Jam grėšė mirtis nuo kūlkos, pavojus išstrėmimo ir supudymo Sibirijos kalėjimuose.

Bet lietuvis tō nepaisė. Beteisė priespauda, brolių gerovė traukė jį naktis nemiegoti, eiti per miškus,

klampoti balas, raistus, kad išsilenkti blogos akies, kad savo žygi padaryti pasekmingu.

Dievas, tėvynė, brolių gerovė — štai, kas traukė ir lydėjo lietuvių jo prakilniame darbe! Ne vienas tame darbe pašventė gyvybę. Mirė šimtais. Ir tik lietuvis galėjo taip mirti, nes tik jis gyvenime pereina didvyriškų kentėjimų kelią. Kentėjimai lietuvių yra kuo tai ingimtu, išplaukiantys eikštėn iš pasišventusios jojo sielos. Lietuviu mirtis sudaro kalminacijinį sielos skausmą, sujungtą su troškimu laimės, geresnės ateities ki-tiems.

Nepaisant į visas priespaudas, kentėjimus, lietuvis neužmiršo savo teisių. Lietuvis visuomet tikėjo į atgimimą lietuvių tautos. Tarp kentėjimų ir skausmų lietuvių visuomet viršų imdavo viltis atsiliuosuoti priespaudos pančių, susilaukti laimingesnės ateities.

Panašaus intikėjimo, gludinčio lietuvių, nebuvo per šimtmečius mūsų kaimynuose. Visas pasaulis buvo užsimiršęs apie Lietuvos klausimą, apie teises, apie jos nuopelnus žmonijai, apie jos žygius kovos laukuose su

kryžiuočiais ir civilizacijos griovėjais totoriais už laisvę ir neprigulmybę tautų. Lietuvos priešai džiaugėsi iš to užsimiršimo ir darė plenus išdildymo lietuvių tautos iš pasaulio. It nepasotinamos dielės Lietuvą čiulpė iš trijų šonų jos spaudėjai.

Bet atėjo karė ir ji žemus priešų plenus sutramdė. Pasaulis atsiminė Lietuvą, suprato jos padėjimą ir apimtas pasigailėjimo, ir užuojautos, taria: Lietuva turi būti laisva!

Ir bus Lietuva laisva, nes be jos liuossybės negali būti taikos pasaulyje, nes jos belaisvė atima žmonijai svarbę morališkumo ir civilizacijos reikšmę. Šiandien jau įvairiuose laikraščiuose, įvairiose šalyse ir įvairiose kalbose leidžiamose knygose, įvairių autorių rašytose, keliamas eikštėn ir Lietuvos klausimas, miniojamos teisės ir primenama, kad jai turi būti suteikta

laisvė, teisės savystoviai tvarkyti savo gyvenimą.

Lietuva turi būti laisva, nes kitaip žmonija nepažengs pirmyn, krikščioniškoji tiesa neužviešpataus pasaulyje. Skriaudos, padarytos Lietuvai kelių tautų, turės būti išlygintos sunkiomis pastangomis ir kruvinomis aukomis visos žmonijos, nes ir ji nusikalto tuomi, kodėl nekėlė teisybės balso už skriaudas. Žmonija jau kenčia už tai ir dar daugiau kentės. Naikinimas plinta visame pasaulyje, o su juomi draug trupa prievarta ir nepakanta. O visa tad liudija, kad tautų priespaudos gadyne baigiasi.

Lietuviai nori neprigulmybės, prie jos siekia, o žmonija pritaris teisingiems troškimams ir juos parems.

Su įsitikėjimu galime tarti: Lietuva bus laisva!

M. Z.

ŽODELIS.

Štai Jums, Gerbiamieji Skaitytojai, padidintas organas. Jusų dalykas pasakyti, ar geras ar menkas. Mes nuo savės tiek galime pasakyti, kad visa darome atsižvelgdami į aplinkybes, į išteklius.

Padidinę organą, galėsime jį palaikyti, jei organizacijos nariai visi lig vieno apsimokės savo duokles. Kad organo išdas tarpais neištekėtų lig paskutinio lašo išgalių ir kad tuomi nebutų suretinama jo išleidinėjimas, prašome kuopų neatsilikti su mokesčiais. Apsimokėkite geriau iš anksto, negu susivėlinus.

Organo mokestys, atsižvelgiant į viso-ko pabrangimą, yra mažos. Todėl kuopos, rengdamos pramogas įvairių reikalų parėmimui, turėtų jausti priedermę bent vieną pramogą (viešą vakarą, balių ir t. p.), per metus įrengti savo organo naujai. Organas, kai jį padarysime intekmingu, uoliai neš, platins Vyčių idėjas po visus užkampius, kur tik randasi mažiau ar daugiau lietuvių.

Gražu atskleidus organo lapus rasti paveikslą tolimos kolonijos Vyčių kuopos. Žiurai į veidus ir jauti didelį malonumą. Matai žmonės, nešiojančius tas pačias idėjas, mintis. Paveikslų "Vytyje" norėtu-

me talpinti kuodaugiausia. Bet "Vyčio" išdas ligšiol, žinoma, ir dabar, yra tokia-me stovyje, kad prisieina labai skaityties su skatiku, todėl apie puošimą organo negali būti nei kalbos. Prie puošimo ir dailinimo galėtų prisidėti pačios kuopos, apmokėdamos katų (klišių) padarymą savo iškaščiais. Padaryti katus gali pačios, arba pavesti organui, pasižadant padengti iškaščius.

Padidinus organą, tilps jame daugiau dvasiai medžiagos. Į talką prašysime susispiesti visas gabiąsias plunksnas. Asmenys, kurie kraus "Vytyje" dvasios medžiagą, kaipo atlyginimu už darbą, galės jausti tą smagumą, kad jie pasitarnauja pusketvirto tukstančio skaitytojų miniai.

Matydami pritarimą ir paramą, organo didinimą ir tobulinimą varysime pirmyn. Tad visi prie darbo!

"Vyčio" redakc. ir Administr.

:: ŠV. TĖVAS IR TAIKA. ::

Perimtas trimetinės pasaulio karės baisiomis pasekmėmis, Šv. Tėvas, Benedyktas XV-as pasiūlė kariaujančioms valstybėms taikos propoziciją.

Pasekmės tosios propozicijos dar nežinomas, nes popiežius troško, kad ji visų-pirma pasiektų valdžių rankas, paskui apsiskelbtų laikraščiuose. Propozicija abelnais ruožais sutinka su prez. Wilsono postulatais.

Taika, šv. Tėvo nuomone, turi užsibaigti šitokiomis išlygomis:

Užtikrinimas liuosybės ant jurių.

Sumažinimas ginkluotos pajėgos.

Sudarymas augščiausio arbitracijinio teismo.

Jokių aneksijų ir kontribucijų.

Pastaroji sąlyga išeitų didelei mažųjų tautų naudai, liuosai įstojusių ar nelaimingu būdu pakliuvusių karės sukurin: kaip serbai, rumunai, belgai ir k.

Negali būti abejonės, kad Šv. Tėvas pasiūlė taikos propoziciją vadovaudamasis žmoniškumo obalsiu, bet daug yra tos nuomonės, kad toji propozicija paeina iš Vokietijos ir Austrijos rankų. "Sutaisyta Vokietijoje" — šit kokia Anglijos ir Francijos nuomonė. Abelnai Anglijoje ir Francijoje viešpatauja karinis upas.

Talkininkai sprendžia, kad ankstyva taika nenuramintų ir nepatenkintų visų tautų, o ateityje grumotų naujos karės nelaimės.

Ar šiaip ar taip, popiežiaus balsas nepraskambės be atbalsio. Suprantama, išauks plačias diskusijas, kurios gali priartinti taiką. Visi visuomeniniai sluogsniai, pasiilgę taikos, nusitvers popiežiaus žodžius, kaip paskutinę pagelbos lentelę.

Suvienytų Valstijų valdžia ligšiol tyli. Nori apčiuopti opinią kitų valdžių, ypatingai talkininkų.

Nors popiežiaus taikos propozicijoje oficialiai nenuskambėjo Lietuvos vardas, bet ten lengva jį bekišautį surasti, nes ten tarp kitko randame pasakytą:

"Ta pati lygybės ir teisybės dvasia turi būti pritaikinta išrišimui kitų teritorijalinių ir politiškių klausimų, ypač Armenijos, Balkanų tautų ir atskirų dalių

senobinės Lenkų Karalystės, tautų kurių skaičios istorinės tradicijos ir kentėjimai, ypatingai kentėti šioje karėje, privalo surasti tautų simpatiją".

Jei čia Lietuva kiši kaip senobinės Lenkijos dalis, tai nedidelė klaida. Juk pasaulis, net ir patys lietuviai, ilgus amžius taip skaitė.

Lietuviai visuomet tikėjo šv. Tėvo pagelba. Šiandien Šv. Tėvas kelia mažųjų tautų klausimą eikštėn ir šaukia į sąžinę ir gerus norus žmonijos. Lietuvių tauta gali intikėti į geresnę ateitį, matydama savo sutremtų teisių gynėjus asmenyse dviejų pasaulio galiunų: Šv. Tėvo ir prez. Wilsono. Mokėkime ir žinokime, kaip jų prielankumą ir galėjimą išnaudoti. O visų-pirma per įsitikėjimą. Jau dauguma mūsų puola dvasioje ir krinta į kaž-kokią nuostabią apatiją. Turime išverti ligi galo. Tiek pergyvenę ir kentę, atkelsime likusias, kad ir sunkiausias sunkenybes. Saulutė užtekės ir mūsų kraštui!

Nuoširdžiai sveikiname Šv. Tėvo taikos propoziciją, intikėdami, kad greitai ateis galas baisioms nelaimėms ir kad pasaulyje užviešpataus teisybė ir pastovi taika.

SPAUDOS SAVAITEI BESIARTINANT.

Šių dienų laikai, tai laikai negirdėto intempimo pastangų dvilypės kovos. Taip kaip dabartinėj karėje vokiečių karinis genijus ima viršų prieš technikos veikalus tikslu sulaužyti fiziškas spėkas savo priešų — panašiai dedasi literatūros pasaulyje.

Priešai moralinės tvarkos, apimti laisvos minties ir žodžio atmosferos, jau senai nustatė programą — išnaikinti visa, kas gera, dora, o pasėti pikta. Iš ten pasipylė įvairiausi laikraščiai ir knygos įvairiausiai antgalviais. Visa tai atkreipė savo ašmenis prieš katalikų bažnyčią ir jos valdžią.

Lankydamiesi po lietuvių kolonijas, patėmysime, kad bedievių spauda plačiai paplitus visuose kampuose. Jos nuodus ima jau visai nušalę nuo tikėjimo ir tau-

tos, pu. siau suklaidinti katalikai ir visai geri, tikintys katalikai.

Jei mes, susipratę lietuviai katalikai, snausime, leisime apibėgti bedievių spaudos nuodams visą lietuvių kuną, sunkiai atsakysime prieš savo tautą ir prieš Augščiausiąjį.

Gera proga prisidėti prie išplatavimo rimtos, sveikos spaudos yra laike Katalikų Spaudos Savaitės. Pernai metais įrengtoji Spaudos Savaitė davė geras pasekmes. Eilės prakalbų, vakarų, perskiestų spaudos reikšmės, jos galybės mintimi, paliko miniose gilesnį supratimą apie ją.

Šiuosmet Spaudos Savaitė manoma įrengti daug pasekmingiau. Darbo vedimo imasi Lietuvių Darbininkų Sąjunga, padedant ir pritariant kitoms katalikų organizacijoms. Lietuvių Darb. Sąjungos Seimas, sutvarkymui Kat. Spaudos Savaitės, nutarė laikyties šių dėsnių:

“1) Spaudos platinimui skirti ne vieną savaitę, bet bent du mėnesių, (spalių ir lapkritį), laikant “Katalikų Spaudos Savaitės” įvairiu laiku įvairiose vietose;

2) Platinti lygiai visus katalikiškus laikraščius ir visų katal. išleistuvių knygas.

3) Į darbą intraukti ne vien vietų idealistus, bet ir prityrusius keliaujančius agentus, dirbančius dėl uždario;

4) L. D. S. seimas išrinko Katalikų Spaudos Savaitės Komisiją (J. Karosas, kun. F. Kemėšis, F. Virakas, K.

Vilkauskas, kun. A. Petraitis, kun. I. Albavičius), kuri išdirbs smulkmeniškai visą Kampanijos pleną ir praves ją sistematiškai negarsindama to pleno spaudoje.

5) Pirmiausia gi minėtoji komisija susižinos su visų katalikiškų laikraščių redakcijomis ir katalikiškų centralinių organizacijų valdybomis dėl pasekmingo bendro tame reikale veikimo. Laikraščių ir organizacijų atstovai kviečiami į Philadelphiają (į VII-tąjį Federacijos Kongresą) dėl visų plenų nustatymo ir galutinio susitarimo.

6) Visos Kampanijos pravedimui bus reikalingos lėšos. Reikės vienam žmogui, metus visus kitus darbus, atsisėsti vien tam, kad per visą Kampanijos laiką savo rankose laikyti Kampanijos vadžias. Jisai sužinos su organizacijomis ir išleistuvėmis, trauks knygas, laikraščius, priruoš veikimą ant vietų, turės savo akyse visus darbininkus, žodžiu sakant, bus viso darbo ašis ir širdis. Jam reikės mokėti tuo laiku algą. Beto reikės begalės įvairių plakatų, atsišaukimų, lapelių ir tt. Reklama ant vietų turės būti kuodidžiausia, kad visų katalikų domą atkreipus.”

Geros valios katalikai prie Spaudos Savaitės pasekmingumo turi nepasigailėti pinigų nei darbo. Susipratę katalikų dalis — Lietuvos Vyčiai — privalo tapti uoliausiais sveikos šviesos skleidėjais ir apaštalais.

Pasirinkimas Mokyklos.

“Pasakyk, jaunikaiti, kokioj mokykloj mokiesi, aš pasakysiu, kuomi esi.”

Tokį užklausimą davė tulas įžymus profesorius tulam studentui, kurį pirmu kartu gyvenime sutiko. Neklausė apie tikybą, kilmę, pažvalgas, padėjimą, gi klausė apie mokyklą.

Mokykla turėjo pasakyti viską, ką profesorius norėjo apie jaunikaitį žinoti. Ir teisinga, kad mokykla duoda visapusį liudijimą apie besiauklėjantį jaunikaitį. Jeigu kas ima mokslą katalikų mokykloje, tuomi liudija, kad yra katalikų tėvų vaikas ir jieško mokslo įstaigoje, kurios

neužgulė klaidingos mintys, klaidingas mokslas.

Sakoma, kad mokykla, tai antroji prigimtis. Sutinkame su tuomi ir pripažįstame mokyklai galę tąją prigimtį perdirbinėti.

Bloga mokykla, įveikdama prigimtį, gali iškreipti žmogaus charakterį. Priešingai, gera mokykla gali žemą žmogaus prigimtį pakelti ir pastatyti ant augštos papėdės žmoniškumo.

Jei mes lietuviai šiandien proporcingai kitoms tautoms turime daugiau nukrypsnių nuo tikėjimo, pamynusių tauti-

nį idealą žmonių, tai kaltę privalome mes-ti tai aplinkybei, kuri neleido mums turėti mokyklos, kurioje būtų buvę išguldoma tikybos mokslas ir gimtoji kalba. Kalbu apie spaudos draudimo laikus iš kurių visos blogos ypatybės mūsų tautoje pareina. Jei kuris mūsų tarpo žmogus pasiekė mokyklą, tai svetimą, su išguldinėjimu mokslo svetimoje kalboje, su aiškinimu tikybos tiesų neprielankia tendencija katalikystei. Užtad nenuostabu, kodėl lietuvių šviesunija, auklėta tokiose sąlygose, nutolo nuo tautos tikėjimo.

Kitą blogą ypatybę paliko mūsų šviesunioj svetima mokykla. Ji pavergė, nusilpnino tautinę dvasią. Jei toji mūsų šviesunija būtų buvusi auklėta tautinėje mokykloje, būtų giliau susipažinusi su tautos dvasia, tautiniais idealais, ji būtų neapreiškusi tokio silpnumo, kokį parodė štai šiuo tarpu, kada yra geriausia proga reikalauti sau geresnės ateities. Šiuo tarpu, kada tauta pergyvena aršiausią svetimų tautų kankinimą, toji šviesunija, bent žymi jos dalis, neturi drąsos išreikšti. Lietuvos neprigulmybės obalsio. Tik ką atsibuvusiam Rusijos Lietuvių Seime toji baisi tautos silpnybė buvo apreikšta beveik kone išimtinai visų tų, kurie daugiau ar mažiau paniekinę tikiybinių kultą.

Jei tad mokykla turi tokią spėką: jei iš gero žmogaus gali padaryti blogą, iš blogo gerą; jei mokykla išduoda liudijimą apie asmenį, joje besimokinantį; jei mokykla gali išauklėti dvasios milžinus kovoje už žmonių bei tautų idealą bei teises; jei mokykla gali duoti menkadvasius tėvynainius, tai negali būti dviejų nuomonių, kad asmuo pasirengęs stoti mokyklon, privalo visų pirma gerai patirti, kuri mokykla atsakys jo troškimams.

Mes, Amerikos lietuviai, be parapijinių mokyklų, turime šv. Kazimiero vie-nuolyno augštesniąją mokyklą. Jos gera disciplina ir tobulai pastatytas mokslas rengia tautai apšviestas, tautiškai išauklėtas ir susipratusias lietuvaites. Lietuvaitės, kurios nori ingyti gerą išsilavinimą, būti naudingomis sau ir visuomenei, minėtoje įstaigoje atsieks savo tikslo.

Vargas mūsų prakilniems jaunikaičiams, kad kol kas neturime lietuvių kolegijos. Šiaip-taip jau žengiame prie jos įsteigimo.

Kol susilauksime savos kolegijos, tuo tarpu prisieina senti mokslas svetintaučių mokyklose. Patartina, kad lietuvių jaunimas stotų į tas mokyklas, kuriose nuo seniau lankosi lietuviai, kur jie susispietė į kuopas, išgavo lietuvių kalbos pamokas ir suvijo tautinius lizdelius. Tokių vietų, kur yra progos lavinti tautinį susipratimą, šildyti tautinę dvasią, yra apie keletas.

Atostogos (vakacijos) baigiasi. Mokslo metas arti. Iš įvairių vietų, iš troškių dirbtuvių skris mūsų jaunikaičiai į mokyklas šarvuoties mokslu. Kurie jau seniau mina tąjį taką, lai vadina jaunesnius draugus paskui save.

Lietuva Tėvynė džiaugsis tais sunais, kurie grįš į ją nešini mokslu ir šviesa. Tad, kaip sako P. Vaičaitis:

Oi esime, broliai, į tolimą kraštą
Gudrumo jieškot, tėvynę vaduoti,
Iš ten mes parnešime brangiąją našta,
Ir vargstanties broliams galėsime pa-duot.

Esame svetimame krašte, turime progos surasti gudrumo, o tėvynės vadavimas šaukiasi kiekvieno sunaus pagelbos.

M-as.

Ko lietuviams truksta.

Pažvelgę į Amerikos lietuvių gyvenimą, pamatysime jame daug spragų. Kai kurios tų spragų yra sunkiai užtaisomos, kitos gi galima būtų greičiau užgręsti. Tik reikėtų pasišventimo ir gero noro.

Amerikos lietuviai galėtų pasitarnauti savo tautai ne vien aukaudami dolerius jos sušelpimui, bet pagelbą galėtų suteikti ir kitokiais budais. Žinomas dalykas, kol karė dar tęsėsi, tai vienatinis gelbėjimo budas, yra rinkimas aukų ir siuntimas Lietuvon, sušelpimui mirštančių nuo bado brolių.

Bet mes turime rimtai pamąstyti, kas bus su Lietuva po karės. Turime atminti, kad po karės tenai liks tik tyrai. Lietuvos atbudavimui iš po griuvėsių ir pelenų, reikės ir dolerių, ir tukstančių darbo rankų. Reikės tukstančius ukių atstatyti, ir antra tiek namų atbudavoti. Reikės užvesti pramoniją, pirklybą, kad kraštą pakėlus ant augštesnio kultūros laipsnio. Reikės atstatyti šimtai sodžių ir miestelių, ir, žinoma, jau nebe senobiniu būdu, bet

sulyg naujausių technikos tobulumų, kad davus geresnį fundamentą Naujai Lietuvai. Tam viskam visų-pirma reikės organizuoto kapitalo. Visokioms-gi reformoms įvesti reikės daug įvairiose šakose patyrusių žmonių.

Organizuotą kapitalą mes galime sudaryti steigdami nuosavią banką. Iš to kios bankos kiekvienas valstietis galės lengvu būdu pasiskolinti pinigų pataisymui savo ukės, pasistatymui naujų triobėsių, nusipirkimui reikalingų mašinų dirbimui žemės ir tt.

Tokis bankas jau organizuojamas mūsų didelio patrijoto kun. J. Žilinsko. Tam bankui jisai yra pasirižęs surinkti kapitalą iki \$1,000,000,00 dolerių. Tasai bankas yra pastatytas ant organizuoto biznio (intereso) pamato. Todel jis negali žlugti. Vadinamo "Lietuvių Žemės Banko" kapitalas susidės šerais. Ir todel kiekvienas, indėjęs savo pinigų į to banko šėrus, gaus dar ir uždarbio propocijonališkai už kiekvieną šėrą.

Lietuvos Vyčių tikslas darbuoties labui savo tautos ir tėvynės Lietuvos, ir kitokius naudingus tautiškus dalykus remti, tai ir ši "Lietuvių Žemės Banką" turime remti, ne vien prielankiai prie to dalyko atsinešant, gerą žodį tariant, bet perkant, kiek kas gali, šėrų. Tokiu būdu savo kapitalu prisidėsime prie atbudavojimo Lietuvos ir pakėlimo jos ant augštesnio ekonomijos laipsnio.

Norėdami gauti platesnių žinių apie "Lietuvių Žemės Banką", kreipkities prie jos organizatoriaus šiuo adresu: Rev. J. Žilinskas, 50 W. 6th st., So. Boston, Mass.

LIETUVIAMS TRUKSTA AMATNINKŲ.

Kalbant apie Lietuvos atbudavojimą ir pakėlimą ant augštesnio kultūros laipsnio, mes turime atkreipti domos į įvairių profesjonalių stovį. Jeigu, daleiskime, Lietuva po karės ingis visišką neprigulmybę, arba nors autonomiją, mums privalo rūpėti, kad įvairias vietas tėvynėje užimtų patys lietuviai, o ne svetimi gaivalai.

Reikės visokios rūšies inžinierių, mechanikų, mašinistų, gerų bugalterių, pirklių, pramonininkų, daktarų, advokatų, dantistų ir daugybės kitokių specialistų.

Tokių žmonių po karės Lietuvoje pareikalaus pats gyvenimas. Ir gyvenimas juos suras ir gaus nepaisant, ar mes lietuviai jų turėsime, ar ne. Jeigu turėsime iš tarpo savųjų, tai bus mūsų laimė; jei savųjų nebus, tai tas vietas užims svetimtaučiai: vokiečiai, žydai, rusai arba lenkai. O jei pramonija, prekyba ir įvairios profesijos pateks kitataučiams, tai tada ir Lietuva bus jų rankose!

Lietuviai-gi, kaip buvo taip ir vėl pasiliks juodi artojai, tarnautojai ir penėtojai svetimų gaivalų.

Visa tai permatydami kas ateityje gali atsitikti su mūsų tėvyne Lietuva, turime jau iš anksto imties darbo.

Turime pasirupinti, kad Lietuva paliktų lietuviams. Ruoškime įvairių amatų žmonių. Kol yra dar laiko, raginkime lietuvius prie lavinimosi tuo žvilgsniu. Turintieji noro ir palinkimo gali šioje šalyje amatų lengvai išmokti, ypač dideliuose miestuose. Tenai yra visokių amatų mokyklų, viešų ir privatiškų, kur galima mokyties dienomis arba vakarais. Jei kas dienomis dirba delei pragyvenimo, tai gali mokyties vakarais. Tokiose moksleinėse gali išmokti ką tik nori, kokį tik amatą myli.

Imties amatų verčia mus daug priežaščių. Visų-pirma galėtume Lietuvai naudos atnešti — išvaduoti ją iš svetimų rankų, taip-pat ir savo ypatingą gyvenimą pakeltume ant geresnio laipsnio.

Užimdami geresnes vietas šios šalies pramonijoje, mes uždirbsime daugiau, galėsime geriau gyventi ir savo tautai galėsime geresnę pagelbą suteikti.

Daleiskim, jeigu dabartiniame laike čia, Amerikoje, būtų lietuvių pasiekusių augštas vietas inžinierių, įžymių advokatų, užimančių valdininkų vietas, biznio žmonių (business-men), užimančių supredentų vietas, ir tt., tai ir mūsų vardas čia Amerikoje kitaip stovėtų, ir reikalui esant kitokį balsą turėtume kas link savo tautos reikalų. Dabar-gi galime pasididžiuoti dideliu skaitliumi mainerių, keliais desėtkais biznierių ir gana nemažu skaitliumi saliuinininkų. Turėjome keletą bankininkų, bet tie per netikusį ir nesąžiningą biznio vedimą nusmuko.

Kitą kartą pakalbėsime plačiau apie amatus ir kaip juos prieti.

V. Stulpinas.

J. Baltis.

Kas esi?

(Šiame rašinyje jo autorius jautriai išreiškė tėvynės meilę. Atkreipdami jaunimo dėmesį, patariame kiekvienam perskaityti. "Vyčio Red.).

Kartą amerikietis užklausė lietuvio: "Kas esi?" — "Lietuvis" — ramiai atsakė žmogutis. Amerikietis, tarsi nesu-prazdamas, kalba toliau: "Turbut, tamsta, nori pasakyti, kad esi lenku arba rusu?" Žmogutis staiga išsitiesė, atstatė krutinę, tartum, rengdamasis sutikti savo priešą, ir staiga atkirto: "Meldžiu tams-tos, aš esmi lietuvis!"

Susipažinau su vienu pasiturinčiu a-merikonu. Jisai užsikvietė į savo namus. Perstatydamas savo moteriai, jisai sako: "Tai yra ponas N. N., pasižymėjęs žmo-gus lietuvių tarpe". Moterė staiga pakėlė galvą, jos akutės sublizgėjo ir be jokio formališkumo pagriebė abiem savo plo-nom rankom ir suspaudė mano ranką; jos veide galima buvo pastebėti kokį tai ne-paprastą mišinį džiaugsmo, nusistebėjimo ir susijudinimo. Po trumpo pasikalbėjimo, sužinojau, kad tai buta lietuvaitės, tik ap-sivedusios su svetimtaučiu.

Bebunant Švedijoje, vieną gražų pa-vasario nedėldienį išėjova su savo draugu pasivaikščioti. Pasukova sodan, čia ma-tėsi visas pavasario gražumas: visas sodas pasipuošęs naujais, žalios spalvos rubais; kliombose įvairių spalvių gėlės tik ką praskleidė savo begalinės gražybės žiedus, tarsi iš po ilgo žiemos miego atmerkė sa-vo žaizdrias akutės, kad pažiūrėjus į pla-tų viliugingą pasaulį. Ties vienu tu kliombų mudu apsistojo, ir, tarsi pri-trukę kalbos, tyliai žiūrėjo į gėlių įvai-rumą. Pasidarė labai graudu, jaučiau tar-si kas butų man gerklėje įsmege; dirste-lėjau į draugą, tuom pat laiku jisai paž-velgė į mane. Supratova vienas kito min-tį. Mano draugas pratarė: "čia ne Lietu-va..., ne..."

Išėjė už miesto pasukova į didelį so-dą, tiesiog sakant tai buvo plati pieva. Švedai ir švedės, puikiai pasipuošę, vaik-ščiojo bureliais ir poromis linksmi šne-kučiuodamiesi, kiti niuniavo savo tautiš-kas dainas. Dailų reginį turėjo priešais save, plati pieva, išmarginta krumeliais ir

gėlėmis, po dešine matėsi gojelis, pro kurį bėgo upė. Išsivingiavęs takutis bėgo ton pusėn, tad ir mudu pasekėva jį. Artino-mės prie upelio šnekučiuodami apie var-gingą Lietuvos padėjimą ir diskusuodami plenus sugražinimui jai laisvės. Ištolo bu-vo matyt lieptas skersai upelio ir ant jo stovinėšios dvi žmogystos. Prisiartinus prie pat upelio, mus vedantis takutis taip už-sisuko, kad tarp mudviejų ir liepto atsi-rado didelis, išsiplėtes karklas. Čia pasie-kė mudviejų ausį netikėtos gaidos skam-bėsis, ir, it stabo ištikti, mudu apsistojo-va. Nuo liepto pasigirdo lėtai skambas moteriškų balsų duetas: "Ant kalno kark-lai siubavo, ant kalno karklai siubavo...." Mudu nustebe tyliai žiūrėjo viens ant-ram į akis; aiškiai galėjau girdėti mano draugo širdies plakimą. Per valandėlę lai-ko nežinojova, kur esą: Dubisos pakrantė-je ar ant Švedų upės kranto. Kaž-kas kar-što nuriedėjo per mano veidą. Mano drau-gas šluostėsi neva prakaitą, bet skepetai-te pridengė akis.

Daina nutilo, pasigirdo kalba: "Ony-te, atekiva mudvi čia dažniau. Čia tokia graži gamta ir savo žavėjančia ramybe vi-sai priimena mūsų tėvynę Lietuvą". Dar pora sekundų, jau ir mudu atsiradova ant liepto, maloniai kalbėjomės su dviem lie-tuvaitėm, kursistėm iš Švaicarijos.

Kokią tai didelę reikšmę turi tėvy-nės meilė, kaip tai giliai įsminga žmo-gaus širdin, kad nei amžių ilgumas, nei gyvenimo aplinkybės neįstengia ją išplėš-ti. Jei kartais žmogus savo netaktu ir pa-lieka išgama žmonijos akyse, bet savo šir-dyje jisai jaučia labai skaudžią žaizdą; jei kartais jisai ir mėgintų pamiršti, bet tas butų tik laikinai, jisai visuomet tame atras save bejėgiu, sąžinė neduos jam ra-mybės ir ankščiau ar vėliau jo tikri jaus-mai išeis eikštėn. Jei jisai nepataisys sa-vo padarytos klaidos, neatnaujins, ne sus-tiprins savo širdyje tėvynės meilę, tai la-bai greitai nebeliks jam vietos šiame gy-venime.

Anas užklaustas žmogelis labai len-gvai galėjo sutikti su amerikiečio išva-džiojimais, kad jisai yra rusas, ir gėrėtis amerikiečio teikiamais pagirymais Rusi-

jos šaliai. Bet ne. Jisai patsai nepasiju-
to, kaip jam atkirto, tarsi kas būtų jam
per veidą sudavęs. Jisai jautėsi ižeistu,
nes ten, giliai jo širdyje randasi kibirk-
štėlė meilės savo tautos, savo tėvynės.

Tą moteriškę, kuriai buvau jos vyro
perstatytas kaipo lietuvis, matyt ją suju-
dino paminėjimas Lietuvos. Tas žodis pa-
siekė jos jautriąją vietą. Jinai sutiko ma-
ne su koku tai nuoširdumu, išsiilgimu,
tarsi bučiau buvęs seniai matytų jos arti-
miausiu ir mylimiausiu draugu.

Perteklius gyvenime, santaika šeimyno-
je ir nuolatinė amerikoniška dvasia, ro-
dos, turėjo visai užgesinti tą kibirkštėlę
jos širdyje ir išdildyti jos mintis apie Lie-
tuvą. Bet priešingai. Žodis "lietuvis" pri-
minė jai, kad jos tėvas buvo lietuvis, pri-
siminė jai tėvo pasakojimai apie Lietu-
vos gražybę ir Lietuvos praeitį. Jautėsi
jinai, kad priklauso prie tos garbingos
šalies, už kurią bočiai ir prabočiai taip
narsiai kariavo ir drąsiai dėjo savo gal-
vas už jos liuosybę.

Tos lietuvaite, kurias sutikova Šve-
dijoje, ko joms reikėjo liudėti. Jos pilnai
galėjo dalyvauti tuose švedų jaunimo bu-
reliuose ir kartu su jais linksminties ir
dainuoti linksmas švedų dainas; lengvai
galėjo sau rasti dailių Švedijos vaikinių.
Bet, kaip matome, ne tas joms rūpėjo. Jos
jieškojo ramybės gamtoje, jieškojo vietos,
kur galėtų atnaujinti savo jausmus link
savo numylėtos tėvynės Lietuvos; ieškojo,
kur galėtų niuniuoti graudžią lietuvišką
dainele, pritariant sriauniam upeliui.

Parviršutiniai, mudu, rodos, niekuomi
nesiskyrėva nuo Švedijos vaikinių, bet ko-
del toks išpudingas mūsų susitikimas?
Mes netik kad ne giminės, bet tai buvo
pirmutinis, gal ir paskutinis susitikimas.
Iškur atsirado tas toks gausus nuoširdu-
mas? Kam reikėjo parodyti tiek daug gi-
lių jausmų svetimų asmenų tarpe? Ne, tai
nebuvo svetimų asmenų tarpe, tai buvo
lietuvių tarpe! Nors tai buvo keturi as-
mens, bet mintis viena, keturios širdys pla-
kė kai viena. Jautėme esą sunai ir dukters
vienos motinos Lietuvos, motinos, kurią
sutiko baises likimas, kuriai mirtis jau
galanda dalgį ir kuri vos gyva, paplū-
dusi krauju, tiesia sudžiuvusią ranką prie
mūsų ir užkimusiu balsu šaukiasi mūsų
pagelbos.

Amerikos lietuvių jaunime! Pas tave
randasi kibirkštis tėvynės meilės, tu at-
jauti tą baises tėvynės likimą.

Keletą kartų turėjau progos pamaty-
ti tą atjautimą, kuomet su pasišventimu
stojai darban gelbėti savo tėvynę nuo ba-
do. Žinau gerai, kad pas tave randasi
daug daugiau jausmų, negu kad iki šiam
laikui spėjai parodyti. Kam slėpti? Stok
prišakin! Dabar yra laikas panaudoti
visas savo pajėgas. Jaunime, atsimink,
kad gyvename laike kada nuo piliečio
reikalaujama didžiausio pasišventimo —
pasiuokavimo savęs. Atmink, kad dideli
darbai buvo ir yra atliekami tik visišku
pasišventimu. Jaunime, tavo jauna širdis
trokšta pasitarnauti tam, ką labiausiai
myli, tad dabar yra proga. Žiurėk, kad
jos nepraleistumei, nes gal kitos taip pa-
togios progos nebesulauksi!

Iš visa ko matyt, kad mūsų tėvy-
nė Lietuva artimoje ateityje pareikalaus
nuo mūsų didžiausio pasišventimo, bukime
pasirengę, mąstykite apie tai, kalbėki-
me savo draugams apie tai ir kuoplačiau-
siai rašykime apie tai. Lietuvos jaunime,
atsimink kas esi! Buk pasirengęs priimti
savo tėvynės balsą, ir netik priimti, bet
buk visukuo pasirengęs atsakyti į jos pra-
šymą, buk pasirengęs stoti jos apginimui,
stoti su ginklu rankoje! Buk pasirengęs
statyti savo krutinę už teisybę ir liuosy-
bę savo numylėtos Tėvynės Lietuvos!

Naujos knygos.

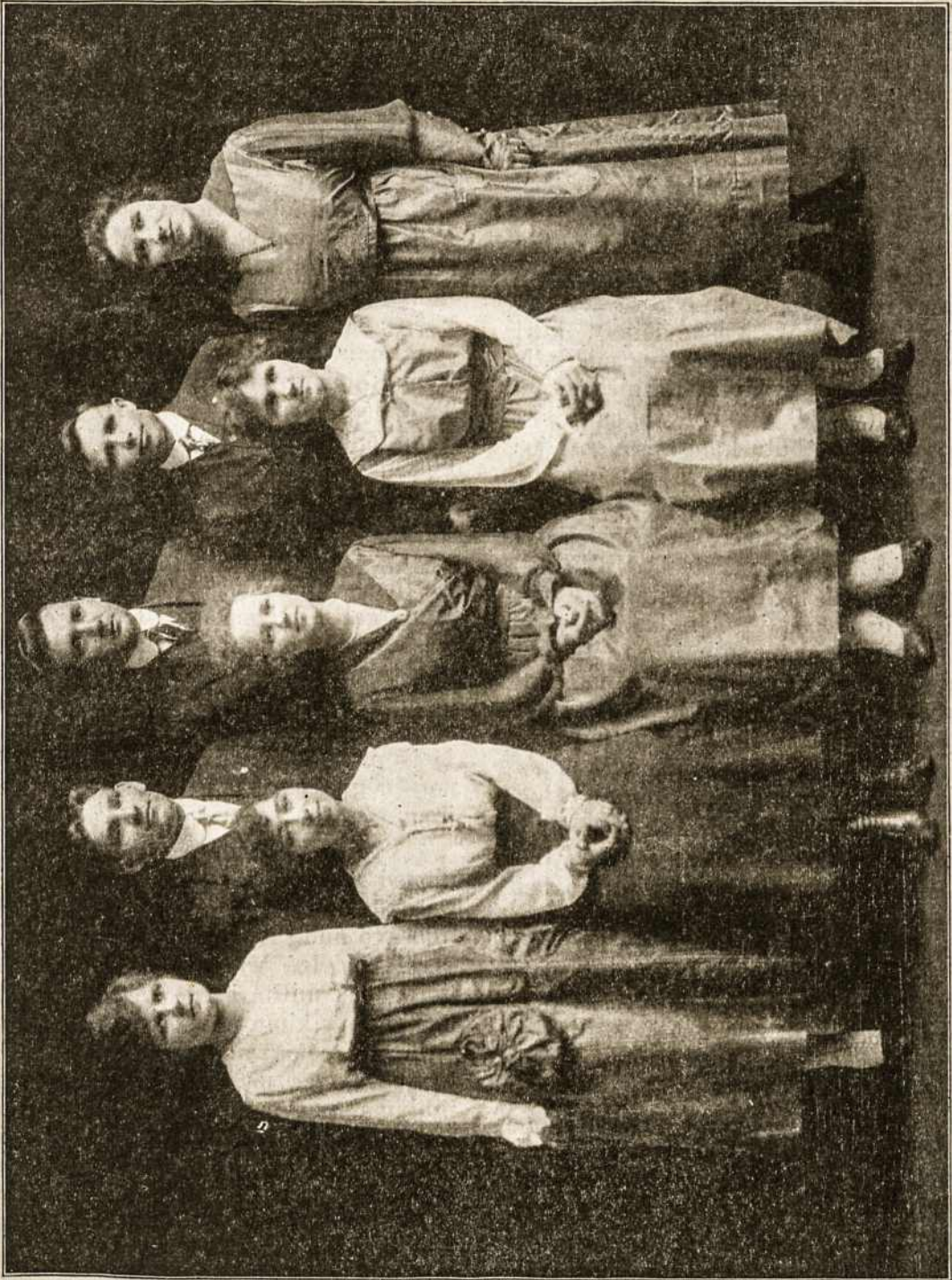
Eilės ir Dainos. Parašė ir savo lėšo-
mis išleido Joanna Tamašauskaitė (Lak-
štutė). Chicagoje, 1917 m.

Paskendusis Varpas. Penkių aktų
pasakos drama. Parašė Gerhardas Haupt-
mannas. Lietuvių scenai taikydamas vertė
A. Lalis. Chicago, Ill. Išleido J. Klevas ir
J. Sirutis.

Grafas kaimiečio bernu. 6-šių aktų
komedija su dainomis ir šokiais. Vertė
Z. Bagdžiuniutė. Cleveland, Ohio. 1917 m.
Prekė 25c.

Visuomenės darbai

Teatraiškias būrelis Lietuvos Vyčių 48 kuopos, Springfield, Ill.

Jonas K. Karas
 Jonas T. Harnas
 W. Vaskelius

Visuomenės domai.

Šiuo momentu lietuvių visuomenę Amerikoje bėgalo sujūdino militaris klausimas ir ne koks ten žiaurus prusiško militarizmo, bet paprasto militario išsilavinimo. Vieni jį giria, kiti išsijuosę peikia. Besiginčijant prieinama net prie nesąmonių skelbimo.

Reikia pastebėti, kad militario išsilavinimo klausimą nuo pat savo įsisteigimo iškėlė Lietuvos Vyčiai, bet kiek giliau į jį pažvelgė Vyčių IV Kongreso paskirta Militarė Komisija (J. E. Karosas, J. J. Ramanauskas ir V. Vaškevičius), kuri pradėjo raginti Lietuvos Vyčius mokintis kariškojo muštro ir lavinti kuniškas pajėgas, kad ateityje, Lietuvai tapus laisva ir nepriugulminga, būtų kam apsaugoti jos tvarką. Komisija buvo savo veikimui ir projektą išdirbusi.

Blogos valios žmonės, kaip socialistai ir tula dalis liberalų, pajutę iš Vyčių pusės savo partijai pavojų, militarės Vyčių Komisijos darbuose išvėlgė baisiausį Amerikos lietuviams pavojų ir pradėjo už tąjį pavojų akėti ne militarę Vyčių Komisiją, bet kun. F. Kemėšį ir kitus katalikų kunigus, kam, gird, jie Vyčius pardavė Suv. Valstijų valdžiai ir visą Amerikos lietuvių jaunimą paskyrė išskerdimui ant karės lauko.

Ką nors parduoti ar atiduoti Vyčių Militarė Komisija negalėjo ir nenorėjo, bet atsirado žmonių, net iš katalikų tarpo, kurie socialistų ir tulės dalies liberalų skelbiamiems absurdams intikėjo ir leidžiamų baubų išsigandę paėmė ir patikėjo nesąmonėmis, o kaikurie net iš kailio išsinėrė.

Turime čia pažymėti, kad su Vyčių Militarės Komisijos priruošiamuoju darbu, išleistais atsišaukimais, Prez. Wilsonui pasiųstomis telegramomis ir kitais militario lavinimosi srytyje išleistais paskatinimais, nieko bendro neturėjo kun. F. Kemėšis ir kiti lietuvių katalikų kunigai, bet viskas buvo pačios Komisijos iniciatyva sudaryta. Ir tas buvo daroma tuo tikslu, kad mūsų jaunimui duoti progą ateityje Lietuvai pasitarnauti.

Socijalistų ir tula dalis laisvamanių spaudos mūsų atsišaukimus begėdiškai iš-

kraipė, primelavo nebutų dalykų, pradėjo terrorizuoti lietuvišką jaunimą (tam buvo geras momentas; visi išsigandę karės audrų bile nesąmonei galėjo intikėti) ir visą savo "garbingą" darbą užbaigė didžiu ir prie to labai kvailiu šauksmu, kad Vyčius katalikų kunigai Suv. Valstijų valdžiai pardavė.

Mūsų idėjos priešai juodąjį savo apkaltinimą metė ne Vyčių Militarėi Komisijai, kuri militarį klausimą išbudino, bet kunigams. Gal kas sakys, kad jie nežinojo kas tuomi rupinos. Bet kur tau?! Po atsišaukimais buvo aiškiausia parašyti visų trijų Komisijos narių vardai ir pavardės. Tą galėjo ir aklas pamatyti. Bet ne! Jie nujautė, kad sukeldami neapykantą prieš kunigus — pasitarnaus socializmui ir paleido visus savo gabumus nešvariai agitacijai prieš dvasiškiją.

Atsirado silpnos dvasios žmonių, kurie tiems prasimanymams intikėjo ir šiandieną gal ne vieną auką to socialistų negražaus darbo surasime mūsų pačių katalikų tarpe. Labai gaila, kad lietuvių visuomenė ikišiol dar neišsidirbo tuluose svarbiuose klausimuose pastovios nuomonės ir ją iš pat pamatų gali susiubuoti kieno nors negudrų prikaišiojimais ir užmetinėjimais.

Vyčių V Kongresas, militario lavinimosi punktus iš Vyčių konstitucijos išbraukdamas, Militarę Vyčių Komisiją paliosavo nuo savo priedermių pildymo. Ar gerai pasielgė Vyčių Kongresas panaikindamas militario lavinimosi klausimą iš Vyčių veikimo programo — parodys ateitis. Mes šio reikalo čia nesvarstysime, tik norėjome, užbaigdami savo pareigų pildymą, pažymėti prie ko kartais mūsų socialistus ir tula dalį liberalų priveda neapykanta viso to kas yra dora, katalikiška. Insinuacijomis ir sensacijomis mūsų idėjos priešai drumsdami katalikų lietuvišką jaunimą, ar tik ne prilips, kaip ožys, liepto galo.

Lietuvos Vyčių Buvusi Militarė Komisija:

Jonas E. Karosas,
Jonas J. Ramanauskas,
V. Vaškevičius.

Federacijos Kongresas.

Septintasis Federacijos Kongresas šiais metais bus laikomas rugsėjo 25, 26 ir 27, Philadelphia, Pa.

Kadangi Federacijai yra paskirta gan plati darbo dirva — tai yra, rupintis lietuvių reikalais aplamai, o Amerikos ypatingai. Ir kadangi dar labai žymi dalis tos dirvos teberioģso dirvonais,

Todel-gi yra nuoširdžiai kviečiamos visos mūsų garbingos organizacijos, draugijos ir parapijos skaitlingai atsiųsti į busiamąjį Kongresą savo parinktesnius atstovus įteikdami jiems savo naudingus nutarimus.

Nereikia čia beveik ir minėti, kad mūsų tautos veikėjai ir inteligentai pasiskubins į Kongresą, idant sustiprinti silpnesniųjų dvasią ir veikimą savo referatais ir šiaip naudingais ir protingais patarimais.

Kun. J. Ambotas,
Federacijos pirmininkas.

P. S. Į kongresą galės siųsti delegatus: a) draugijos ir centralinių organizacijų kuopos — po 1. Jei tos draugijos, ar kuopos turi daugiau, kaip 100 narių, tuomet gali siųsti nuo kiekvieno šimto narių po 1 atstovą. Centralinių organizacijų valdybos gali ir-gi siųsti į kongresus savo reprezentantus — nedaugiau, kaip po 3.

K. J. A.

Tautos Išdo reikalais.

Skaitau savo priederme priminti visuomenei Tautos Išdo reikalus. Dar ne visos mūsų centralinės ir vietinės organizacijos įmokėjo savo metinius mokesnius į Federaciją ir Tautos Išdą. Tuo tarpu Federacijos Kongresas, tai-gi ir Tautos Išdo Tarybos posėdis jau artinasi. Jie atsi-bus rugsėjo 25, 26 ir 27 dd. Philadelphia, Pa.

Pagal Federacijos konstitucijos — parapijos aukoja į Federaciją ir Tautos Išdą pagal pasigalėjimo.

Centralinės organizacijos į Federaciją moka kasmet po 1 centą nuo nario, į Tautos Išdą po 5 centus.

Vietinės draugijos moka į Federaciją po 2c. nuo nario, į Tautos Išdą — po 10 centų.

Pavieniai nariai — tikrieji moka į Tautos Išdą po \$2.50 metams, labdariai — po \$25.00. (Ligšiol Tautos Išdas turi tik kelis narius labdarius.).

Kiekvieni \$25.00 įmokėti per metus į Tautos Išdą duoda vieną sprendžiamąjį balsą Tautos Išdo Tarybos posėdyje, kuriame visi Tautos Išdo pinigai skirstomi. Tasai posėdis esti toje pačioje vietoje, kur ir Federacijos Kongresas, vieną iš Kongreso dienų.

Pavieniai asmenys, ar draugijos, įmoka mažiau, kaip \$25.00 metams, gali susidėti su kitais asmenimis, ar draugijomis, kad išvien sudarius \$25.00 ir turėjus sprendžiamąjį balsą.

Tautos Išdo pinigai skirstomi pagal reikalo tautiškai-katalikiškos kultūros reikalams, pirmoje gi vietoje — Lietuvių Kolegijai Amerikoje, Lietuvos universitetui, Šv. Kazimiero vienuolynui Chicagoje, ir kitiems lygiai brangiems ir svarbiems reikalams. Dar ir tebesiaučiant karei šie reikalai mūsų visuomenei gyvai prisimena, gi karei pasibaigus, (kas gali ir nebeužilgo įvykti) jie turės beabejo užimti pirmąją vietą visų mūsų rūpesnių eilėje.

Federacijai mokesnius reikia siųsti šitaip: išrašyti čekį ar money orderį var-du išdininko kun. M. Pankausko ir siųsti jį Federacijos sekretoriui J. E. Karosui, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass. Tautos Išdui gi reikia rašyti money orderis, arba čekis vardu išdininko B. Vaišnoros, gi siųsti sekretoriui J. B. Šaliunui, 866 Bank Str., Waterbury, Conn.

Kun. F. Kemėšis,
Tautos Išdo pirm.

DVARININKAS IR POĖTA.

Poeta. Ar skaitei tamsta mano knygutę, kur gamtos grožės aprašytos su visomis išgalėmis?

Dvarininkas. Del skaitymo skaičiau, bet koks čia aprašymas. Prie manęs pernai atvažiavo pristavas. Atvažiavęs, kad aprašė mano dvarą tai aprašė, nei mažiausio viščiuko nebeužmiršo. Tai ben rašytojas!.....

Mat.

LIETUVOS PRAEITIS IR DABARTIS.

„Kas prašvies tamsą praėjusio laiko, kas iš
čiulps tiesą, ką pasakos laiko?“

Kaunas — tai vienas didžiausių ir seniausių Lietuvos miestų; miesto pradžia nežinoma, tečiaus istorikai spėja, kad Kaunas buvo inkurtas dešimtame šimtme-tyje. Kas Kauną inkūrė — taip-pat nežino- ma, tik padavimai nurodo, buk inkurėju buvęs Kaunas — sunus deivės Mildos, ku- rios šventenyčia arba žinyčia buvusi Aleksote.

Kauno miestas guli labai puikioje vietoje. Pro jį bėga platus Nemunas, iš- sirausęs taką tarp augštų, miškais apau- gusių krantų; čia-pat jis susiglaudžia su Neriu (Vilija) ir sulieję savo vandenį ramiai banguoja į Baltijos jurą. Aplink tą jungtį išsitiesė Kaunas, inkabindamas paveikslingą apielinkę, išvagotą giliais tarpkalniais, kuriuose šlama žaliuojantįs ąžuolai. Gražybė Kauno pakalnės ir apie- linkių tikrai nuostabi; neveltui tad ža- vėjo prakilnų dainių-poetą Mickevičių, kuris Giestupio, vėliau pramintoj poeto vardu, pakalnėje rymodamas gairindavo savo mužą.

Svarbus Kaunas lietuviams ne vien savo padėjimo puikumu, bet ir praeities nuotikiais. Su Kauno vardu susirišę bran- gūs lietuvių širdžiai atminimai. Kauno ap- šiupėjusios sienos ir pilių liekanos atme- na daug svarbių istorinių veiksmų, ku- riuose dalyvavo mūsų protėviai. Tos sie- nos ir griuvėsiai galėtų apipasakoti, kaip narsiai kovojo mūsų protėviai už Lietuvos laisvę su nuožmiais kryžiuočiais, žuvėdais ir kitokiais priešais. Kaunas buvo svar- biausias Lietuvos galybės pamato akmuo — užtad ir priešai labiausiai stengėsi jį pagrauzti. Lietuvos didieji kunigaikščiai puikiai numanė Kauno svarbą ir intaisė čia tvirčiausią pilį; ypač Algerdas ir Keis- tutis daug pasirupino Kauno sudrutini- mu. Nuolatinės varžytinės ėjo už Kauną tarp Lietuvos kunigaikščių ir kryžiuočių, nes vieni ir kiti kuopuikiausia numanė, kad apvaldę Kauną, lengvai galės užtu- rėti savo globoje ir aplinkinius kraštus.

1362 m. Kauno sienos sudrebėjo nuo smarkiausių karės pajėgų susitrenkimo. Tuo metų kryžiuočių mistras von Kniprode, sutelkęs didžias pajėgas suvųjų ir pa-

sikvietęs talkon minias kalavijiečių, už- puolė Kauno pilį ir aprietęs ją iš visų pu- sių ėmė ardyti. Pilyje buvo užsidaręs Keis- tučio sunus Vaidatas su 2,000 kareivių. Narsiai gynėsi Vaidatas su savo karei- viais, bet pilies apginti neįstengė. Pagel- bon paskubo atvykti ir Keistutis su Al- gerdu, bet, turėdami menkas pajėgas, ne- galėjo nieko padaryti kryžiuočiams, kurie, tarsi juodi debesys, siubavo apie pilį. Po ilgo, narsaus gynimosi, Vaidatas buvo įveiktas ir pateko vokiečių nelaisvėn.

Lietuviai, išviję kryžiuočius iš savo krašto, atstatė Kauno pilį, bet 1382 metais kryžiuočiai vėl ją užpuolė. Tada vokiečiai sujungė kanalu Nemuną ir Nerį ir atsta- tę pilį pavadino ją Ritterverder, t. y. kar- žygių sala.

Kaunas buvo tokia svarbi vieta, kad lietuviai, neatsižvelgdami į priešų galybę, tiek kartų atimdavo, kiek kartų jį užleis- davo. Neilgai vėl vokiečiams teko šeimi- ninkauti Kauno pilyje. Juos išmušė di- dysis Liet. Kunig. Vytautas susidėjęs su Jagaila. Kova buvo viena kruviniausių, nes vokiečiai stipriai buvo įsitaisę, o lie- tuviai narsiai juos užpuolė. Vokiečiams pribuvo pagelbon Konradas Valenrodas, bet jis nedrįso užpulti lietuvius. Jo pa- dėjimas dabar buvo lygus Keistučio, ku- ris pirm dvidešimts metų sugelta gailės- čio ir pykčio širdimi tėjimo į apgultą vo- kiečiais Kauno pilį, kur užsidaręs jo su- nus Vaidatas narsiai gynėsi; gi neturėda- mas užtektinai pajėgų, negalėjo padėti narsiam savo sunui. Vytautas, išlaužęs pi- lies sienas, pergalejė vokiečius, o Konra- das Valenrodas, kaip tik greitas, traukė link savo rubežių, kad išvengtų lietuvių vijimosi.

Nuo 1398 metų Kauno tvirtovė nusto- jo vertės. Ji paliko vieta susivažiavimų Lietuvos kunigaikščių su kryžiuočių va- dais; čia buvo vedamos tarybos.

Kaip tik Kaunas pasiliuosuodavo nuo karių, imdavo kilti pirklybiniu žvilgsniu. Čia buvo svarbus punktas, ir lietuviams buvo patogų susimainyti išdirbiniais su kitomis tautomis. Prekes parveždavo ir išveždavo Nemunu. Kauno pirklyba ypač prie Vytauto augštai pakilo. Vytautas ją labai rūpinosi. Jis parviliojo svetimtaučių

pirklių, norėdamas kuogreičiausiai iškel-
ti miesto pirklystę. Rupinosi ir kiti Lietu-
vos valdonai Kauno pirklyste, ypatingai
Kazimieras Jagelaitis, kurs karštai mylė-
jo savo kraštą.

Gale šešioliktojo ir pradžioje septy-
niolikto šimtmečių Kaunas puikiai pražy-
dėjo ne tik pirklybiniu, bet ir apšvietos
žvilgsniu. Įvairių tikybių išpažintojai čia
turėjo įsitaisę savo spaustuves. Miesto ru-
mai, išdidžiai pakilę tarp medžių, traukė
domą gražiu savo stiliumi. Lietuvos tur-
tuoliai ir didikai spietėsi Kaunan, kur
klesdėjo ne tik kultura, bet ir visokios
linksmybės bei patogumai. Svetimtaučiai
keliauninkai, apsilankę Kaunan, plačiai
aprašinėdavo savo įspūdžius ir negalėda-
vo atsigerėti šio miesto puikumu ir tur-
tais. Augščiausio laipsnio gerovės Kau-
nas pasiekė pradžioje aštuoniolikto šim-
tmečio. Čia turėjo įsitaisę įvairių prekių
didžiules sankrovas vokiečiai, anglai, žu-
vėdai, holandai ir kitos tautos. Užnyko
tečiau nelaimės, kurios sugriovė Kauno
gerovę. Ankščiau karė, o vėliau, 1731 m.,
ištikęs gaisras sunaikino kone visą mies-
tą ir jo gėrybes. Žy dintis ir akį viliojan-
tis miestas paliko juoda dėmę, į kurią
veizint skurdu darėsi gyventojams. Ne
tuoj buvo lemta atsigriebti savo primyk-
ščio gerbuvio stovio, nes aplinkybės taip
susidėjo, kad artimas Prusų miestas Ka-
raliaučius paveržė iš Kauno visas pir-
klybos gįslas. Kaunas negalėjo išvengti
įvairių smugių, kurie lankėsi viens pas-
kui kitą. 1800 m. vėl gasras nušlavė da-
lį miesto. 1812 metais Napoleonas su sa-
vo kariuomene eidamas Rusijos gilumon,
o paskui grįždamas — labai nuskriaudė
Kauną.

Kaunas greitai ėmė kilti nuo to lai-
ko, kuomet jis likosi pakeltas gubernijos
miestu. Čia susikėlė valdžios įstaigos,
pradėjo skleisties mokslo žydiniai, dygti
fabrikos. Tukstančiai darbininkų suplau-
kė iš visų Lietuvos kraštų Kaunan pelny-
ties sau duonos kąsnio.

Nepaisant į tai, kad Kaunas stovi pa-
čioje Lietuvos širdyje — buvo gerokai
nutautęs. Lenkystė čia buvo paskleidus
tirštus rukus, kurie pritroškino ne tik
Kauno miesto, bet ir apielinkių mieste-
lių lietuvius. Didelis Lietuvos plotas tarp
Nerio ir Nevėžio likosi sulenkintas. Apie
Babtus, Lapes, Venžiogalą net sodžiai ap-

lenkinta. Žodžiu sakant, pirm atgausiant
mums spaudą, Kaunas buyo atitekęs len-
kams ir jie uoliai putė čia savo dvasią.
Tiesa, miestas aplenkėjo, bet nepametė
senojo savo rubo. Žmonių typai, jų pa-
pročiai bei drabužiai neleido miesto pris-
kaityti lenkams. Gaila darėsi, kaip lietu-
viai, gėdydamiesi prigimtos kalbos ir bi-
jodamiesi pasirodyti viešai esą lietuviais,
o neįstengdami išsireikšti svetimoj lenkų
kalboje, užsidarę viduje skurdo savo min-
timis ir jausmais.

Nors lenkystė Kauną juodais debe-
siais apsiutė, bet menką papėdę rado.
Kaip tik lietuviai atgavo spaudą, prasi-
dėjo tautinis judėjimas, Kaunas greit
ėmė blaivintis nuo lenkiškų ruku ir at-
lietuvėti. Gražiai išsigvildė jaunutės lie-
tuvių kultūros pumpuras ir traškiai ėmė
bujoti į augštį ir šalis. Iš Kauno paskli-
do po plačiąją Lietuvą lietuvių laikraš-
čiai; įsteigta "Saulės" kursai prirengi-
mui rimtų Lietuvos jaunimui auklėtojų;
dygo kita po kitos įvairių rūšių tautinės
įstaigos. Apsilankęs Kaunan jauteisi esąs
lietuvių mieste, ir dilo iš atminties tie ne-
laimingi laikai, kuomet lietuviai bereika-
lingu saitu varžė savo jausmus bei liežu-
vį. Nelaimėi... Didžioji Europos karė,
skaudžiai nuterijus visą Lietuvą, jos
miestus bei sodžius, skaudžiausiai užga-
vo Kauną ir jo apielinkes. Mat, čia buta
pirmos rūšies tvirtovės, kurią vokiečiai
beimdami nepagailėjo miesto ir krėtė ant
jo žudančią ugnį. Nuspirgėjo musų jau-
nutės tautinės kultūros žiedai ir prireiks
išnaujo gaivinti. Po visų tečiaus nelai-
mių Kaunas atgriebs savo pirmykščią
vietą ir rolę, kurią turėjo Lietuvai pra-
eityje.

Lietuvos Vyčių V-jo Seimo Protokolas.

Lietuvos Vyčių Penktasis Seimas įvyko liepos 23, 24 ir 25 d., 1917 m. Brooklyne, N. Y.

Po iškilmingų šv. Mišių ir delegatams pritaikinto pamokslo, pasakyto organizacijos dvasiškojo vad. kun. H. I. Vaičiuno, liepos 23d., 11:30 ryto, prasidėjo L. V. V-sis Seimas.

Centro pirmininkui nepribuvus, Seimą atidarė Centro raštininkas, J. B. Šaliūnas, kuris užkvietė dv. vadovą kun. H. I. Vaičiuną pasveikinti delegatus ir atkalbėti maldą. Kun. H. I. Vaičiūnas priminė Seimo svarbą ir delegatų užduočius.

Delegatų šaukimas.

L. Vyčių V-me Seime buvo delegatais:
 1 kp. *Montello, Mass.*: 1. (1) O. Kašėtaitė.
 3 kp. *Philadelphia, Pa.*: 1 (2) P. Hodell,
 2 (3) J. Valančiūnas.
 4 kp. *Chicago, Ill.*: 1 (4) K. Pakštas, 2
 (5) kun. V. Paškauskas.
 5 kp. *Chicago, Ill.*: 1 (6) M. Mažeika.
 6 kp. *Hartford, Conn.*: 1 (7) S. Knežis, 2
 (8) J. Vaitėkunas, 3 (9) J. Navickas, 4 (10) P. Mikalauskas, 5 (11) O. Mikalauskienė.
 7 kp. *Waterbury, Conn.*: 1 (12) O. Černauskaitė, 2 (13) O. Stalionaitė, 3 (14) A. Petrauskaitė, 4 (15) A. Černauskaitė, 5 (16) J. V. Kovas, 6 (17) J. B. Šaliūnas, 7 (18) kun. J. Valantiejus.
 8 kp. *Roseland, Ill.*: 1 (19) J. Ramanauskas, 2 (20) S. Pikužis.
 10 kp. *Athol, Mass.*: 1 (21) J. Bakšys.
 11 kp. *Homestead, Pa.*: 1 (22) kun. Čepanionis, 2 (23) O. Pikučiūtė, 3 (24) J. Grebliūnas, 4 (25) V. Kriaužlis.
 12 kp. *New York, N. Y.*: 1 (26) J. Bainoras, 2 (27) P. Lišauskas, 3 (28) O. Sungaičiūtė.
 13 kp. *Chicago, Ill.*: 1 (29) V. Rukštalis, 2 (30) kun. N. Pakalnis.
 14 kp. *Cicero, Ill.*: 1 (31) Al. M. Račkus.
 15 kp. *Wilkes Barre, Pa.*: 1 (32) kun. Šupšinskas, 2 (33) J. Jasonis, 3 (34) P. Kazlauskas, 4 (35) J. M. Dumčius.
 16 kp. *Chicago, Ill.*: 1 (36) kun. H. J. Vaičiūnas, 2 (37) A. Nausiedienė, 3 (38) M. Zujus.
 17 kp. *So. Boston, Mass.*: 1 (39) kun. F. Kemėšis, 2 (40) J. Vilkišius, 3 (41) V. Varžinskaitė, 4 (42) P. Grinkevičia.
 19 kp. *Baltimore, Md.*: 1 (43) J. Bučnis, 2 (44) A. Sakevičia.
 23 kp. *Philadelphia, Pa.*: 1 (45) J. Banys.
 25 kp. *Cleveland, Ohio.*: 1 (46) A. Vismas.

26 kp. *Worcester, Mass.*: 1 (47) V. Bacevičius, 2 (48) J. Aleksa, 3 (49) O. Čiginskaitė, 4 (50) J. Bacevičia, 5 (51) K. Matukaičiūtė.

28 kp. *Spring Valley, Ill.*: 1 (52) kun. Deksnis.

29 kp. *Newark, N. J.*: 1 (53) B. Aidukaičiūtė, 2 (54) B. Vaškevičiūtė, 3 (55) A. Masandukas, 4 (56) D. Rupainis.

32 kp. *Kingston, Pa.*: 1 (57) T. Šėmis.

37 kp. *Bridgeport, Conn.*: 1 (58) kun. Pankauskas, 2 (59) O. Milauskaitė.

41 kp. *Brooklyn, N. Y.*: 1 (60) J. Kaupas, 2 (61) K. Paulonis, 3 (63) V. Barzdaitis, 4 (64) A. Kvedaras, 5 (64) kun. N. Petkus, 6 (65) J. Barolis, 7 (66) V. Jankaičiūtė, 8 (67) M. Milukas.

44 kp. *Brooklyn, N. Y.*: 1 (68) kun. Re-meika, 2 (69) A. Dymta, 3 (70) A. Kartavičiūtė, 4 (71) B. Lauraitis.

49 kp. *Brooklyn, N. Y.*: 1 (72) J. Sabaliauskas, 2 (73) J. Stačiokas.

50 kp. *New Haven, Conn.*: 1 (74) R. Jankevičiūtė.

61 kp. *Paterson, N. J.*: 1 (75) J. Spranaitis.

62 kp. *Pittsburgh, Pa.*: 1 (76) kun. Vaišnoras, 2 (77) K. Sabonis.

65 kp. *New Philadelphia, Pa.*: 1 (78) kun. V. Matulaitis.

68 kp. *Wanamie, Pa.*: 1 (79) kun. Miliauskas.

72 kp. *Binghamton, N. Y.*: 1 (80) J. Simanavičius.

79 kp. *Detroit, Mich.*: 1 (81) A. Aleksandravičius, 2 (82) Advokatas B. Mastauskas.

87 kp. *Maspeth, L. I.*: 1 (83) O. Kalvaičiūtė.

88 kp. *Donora, Pa.*: 1 (84) O. Rosmanskas.

89 kp. *Harrison, N. J.*: 1 (85) K. K. Misionis.

82 kp. *Gary, Ind.*: 1 (86) J. Bereišis.

(87) P. Mulevičius — Centro valdybos narys (iždininkas).

(88) M. A. Norkunas — garbės narys.

(89) Dr. J. J. Bielskis.

(90) Kun. Švagždis.

(91) Kun. Kodis.

Moksleiviai — studentai: (92) Paulonis, (93) P. Kalinauskas, (94) V. Mikalauskas.

Seimo valdyba.

Renkama Seimui vesti valdyba. Išrinkta:

Pirmininku — A. Aleksandravičius,

Pirm-pagelbininku — K. Pakštas,

Raštininku — M. Zujus,

Rašt. pagalbininku — O. Stalionaitė,

**Mandatų, inešimų ir skundų
tvarkymo komisija:**

Advokatas B. Mastauskas,
Kun. J. Šiupšinskas,
B. Vaškevičiūtė,
J. Aleksa,
Kun. Miliauskas.

Presos komisija:

T. Šeimis,
Kun. N. Petkus,
K. Paulonis.

Knygų peržiūrėjimo komisija: V. Rukštalas, J. Bučnis, A. Visminas.

Maršalkos: V. Barzdaitis, J. Beinoras.
Sesija uždaryta 1 val. po pietų.

POSĖDIS II.

(diena pirma — liepos 22-troji).

Antras posėdis prasidėjo 2:50 po pietų. Po delegatų vardošaukio, skaitoma telegramai ir laišakai su sveikinimais ir linkėjimais L. Vyčių V-jam Seimui.

Telegramais sveikina: J. P. Poška ir Kairys iš Chicagos, A. V. Veličkis iš Bridgeport, Conn.; J. P. Poška ir V. Damašas (?) iš Chicagos; J. E. Karosas iš So. Boston'o nuo L. Darb. Sąjungos ir "Darbininko"; K. J. Gervilis iš Detroit, Mich.; Z. Bagdžiuniūtė iš Cleveland, Ohio.; Vainorykštė iš Cleveland, Ohio.; E. Jovaišaitė iš Chicagos; A. Jakštys iš Waterbury, Conn.; kunigai: K. Skrypko, J. Žilinskas, J. Klonauskas ir klerikas J. Kiršanskis iš Detroit, Mich.

Laiškais sveikina: L. Vyčių V-ji kuopa iš Chicagos; A. A. Matuzaitė iš Bridgeport, Conn.; L. Vyčių 36-ji kuopa iš Chicagos; L. Šimutis (eilėmis) iš Chicagos; Sus-mo L. R. K. Moks. A. 2-ji kp. iš Valparaiso, Ind.; A. Čelkis iš Newark, N. J.; M. J. Šimonis iš Cleveland, Ohio.; A. Kučas iš Hartford, Conn.; L. Vyčių 27 kp. iš Norwood, Mass.

Gyvu žodžiu sveikina: T. Šeimis nuo "Booster'io" redakcijos; K. Pakštas — varde Tautos Fondo; P. Mulevičius — nuo A. L. R. K. Sus-mo; M. Mažeika — nuo L. D. S-gos; J. Bakšys — nuo L. Vyčių Naujosios Anglijos apskričio. Perskaityta dienraščio "Draugo" sveikinimas ir linkėjimai. Visi sveikinimai priimta delnų plojimu.

Skaitoma pereitų metų Liet. Vyčių VI-jo Seimo protokolas. Protokolas vienbalsiai priimta.

Centro Valdybos raportai.

Dvasiško vad. raportas. Išduoda kun. H. J. Vaičiunas — dv. vad. Iš raporto paaiškėjo, kad ir šiemet, kaip ir pernai, kai kurios kuopos nepridavė savo narių velykinės išpažinties atlikimo paliudijimų.

Centro Raštin. taria žodį kas link naujų kuopų ir pataria jų nepriskaityti prie kaltinamųjų.

Dyas. vadovo raportas priimta su delegatų patarimais, kad velykinės išpažinties atlikimas būtų stropiau pildomas.

Pirmininko raportas. J. E. Karosas, Centro pirmin., asmeniškai Seime nedalyvauja. Raportą prisiuntė raštu. Jame nurodo kliutis, kurios neleido dalyvauti Seime. Nurodo pastangas, paaukotas Vyčių organizacijai. Duoda Seimui patarimų, klausimų išrišimui. Sveikina ir linki Seimui ir organizacijai geriausios kloties.

Raportas be patėmijimų priimta.

Raštininko raportas. J. B. Šaliunas, Centro Rašt., raportą išduoda raštu. (Visas raportas ištisai tilpo "Vyčio" 13-me (34) num. "Vyčio" red.).

Vyčiai per metus (nuo VI-jo ligi V-jo Seimo) užaugo, sustambėjo dvasia ir kunu. Laike IV-jo Seimo organizacija turėjo 62 kuopas ir 2101 narį. Nuo liepos 11 d. 1916 m. ligi liepos 23 d. 1917 m. suorganizuota 27 naujos kuopos. Naujų narių prisirašė 638; pilnai užsimokėjo 2,785; suspenduotų buvo 526; viso labo L. Vyčių organizacijoje narių yra 3311. Centro izde inplaukų buvo 4929,77c.; išplaukų — 3090.04; savaitinio "Vyčio" paskolų fonde yra 1220.00; Centro izde — 619.73; viso labo — \$1839.73.

Organizacijai C. Rašt. pašventė daug darbo ir laiko. Nuo pradžios rugpiučio 1916 m. ligi liepos 22 d. 1917 m. parašė įvairaus didumo 478 laiškus; rašinėjo straipsnius į lietuvių laikraščius, agitavo gyvu žodžiu.

Tarp kit-ko Centro Raštininkas savo raporte paliečia santikius dvasiškijos su L. Vyčių organizacija. Pabriežia, kad kankuriose vietose kunigai kliudę Vyčiams, sauvališkai su jais elgdamiesi. Jis, C. Raštininkas, tuo žvilgsniu gavęs nusiskundimų nuo kuopų ir pavienių asmenų, kurie prašę patarimų. Todėl prašo Seimo į šį dalyką atkreipti domos ir duoti savo nuosprendį.

Raportas priimta be pataisymų.

Kun. H. J. Vaičiūnas ineša Seimui pagerbti C. Raštininką už plačią ir gerai sutaisytą raportą. Seimas pagerbia atsisojimu ir delnų plojimu.

Kun. F. Kemėšis ineša reikalavimą, kad C. Raštininkas nušviestų faktais tas protokolo vietas, kur padaryta užmetimai dvasiškijai už kenkimą Vyčiams, kad tuo nutraukus mestą apkaltinimų šešėlį nuo visos lietuvių dvasiškijos.

Centro Raštininkas pasiaiškina, kad išvengimui ypatingų nemeilumų, intariamųjų kunigų išvardinti negalys.

Kun. N. Petkus pataria išbraukti iš raporto vietas, liečiančias santikius dvasiškijos su Vyčiais.

Al. M. Račkus pataria C. Raštin. duoti progos vėliau dokumentališkai nušviesti dalyką.

Kun. F. Kemėšis pataria rinkti komisiją, ištyrimui apkaltinimų ir pranešimui apie tai Seimui.

J. V. Kovas pataria šį klausimą atimesti.

T. Šeimis patėmija, kad santikių klausimas opus, rimtas ir svarbus.

Kun. H. J. Vaičiūnas pataria santikių nejudinti, kad nepakenkus vienybei, darbui ir organizacijos gerovei.

Al. M. Račkus — šitą dalyką išriškime šaltai, rimtai ir nuodugnai.

Adv. B. Mastauskas patėmija, kad organizacija, kokia ji nebutų, priešgenų visuomet turės. Į tai domos atkreipti neverta.

K. Pakštas — kol visi Vyčiai, dvasiškiai ar pasauliniai nepriaugs prie organizacijos idėjų viršunių, tol iš vienų ar kitų pusės organizacija turės nesusipratimų.

Kun. F. Kemėšis, užbaigimui santikių klausimo, pasiūlo rezoliucija, skambančią šitaip:

“L. Vyčių V-as Kongresas, išklausęs Raštininko raportą ir apsvarstęs santikius Vyčių su lietuvių dvasiškija, su pasiganėdinimu pažymi, jog gerbiamoji lietuvių dvasiškija nuoširdžiai rėmė Lietuvos Vyčių veikimą. Už tai Kongresas išreiškia gerb. dvasiškijai didelę padėką. Del kelių atskirų atsitikimų, kuriuose vietiniai kunigai klebonai elgėsi neprielankiai Vyčiams ir jų idealams — Kongresas, apgailėstaudamas panašius atsitikimus, išrenka komisiją iš 4 esmenų: dviejų kun. klebonų ir dviejų svietiškių Vyčių,

kuri ištirs minėtus liudnus atsitikimus ir pasistengs padaryti viską, kad visus nesusipratimus prašalinus”.

Į minėtą komisiją išrinkta šie asm.: kunigai: Vaišnoras ir H. J. Vaičiūnas; pasauliniai: Al. M. Račkus ir adv. B. Mastauskas.

C. Iždininko raportas. Išduoda raštu P. Mulevičius, C. Iždininkas. Raportas toks:

“Mano, kaipo Iždininko pareigos buvo — globojimas L. V. Organizacijos turto, Delei aiškumo visas pajamas padalinau į septinius skyrius: organo, centrui skiriamų centų, konstitucijų, ženklelių, finansinių knygų, aukų ir paskolų. Išmokėjimus į du skyrius: organo ir abelnų Centro lėšų.

Pajamos buvo sekančią gaunamos:
Rugpjūčio 4 d., 1917 nuo p. Baltučio
gauta balansas \$233.84
Nuo pereito Kongreso iki liepos 22.
1917 į Centro Lėšų Fondą \$418.68
 I Organo Fondą \$2046.49
 ” Paskolų ” \$1220.00
 ” Aukų ” \$447.42
Už konstitucijas \$79.34
 ” ženklelius \$384.50
 ” fin. knygas \$99.50

Viso iki liepos 22, 1917 inėjo \$4,929.77
Organo leidimui išmokėta (už No. 33
 apmokėta) \$2,269.44
Abelnams Centro reikalams išmokėta, \$820.60

Viso išmokėta \$3,090.04
Kasoje lieka \$1,839.73
Pinigai laikomi sekančiai: \$1000.00 U. S.
Postal Savings Bank, \$500.00 Continental &
Commercial National Bank, Chicago; likusieji
ant rankų bėgantiems reikalams.
Ant rankų randasi ženklelių 34 po \$1.00,
91 po 50c., viso vertės \$79.50, 9 setai fin. kny-
gų po \$2.00, 3 po \$2.50, apie 2000 liuosų la-
pų po 75c. už 100, viso vertės \$15.00
Kuopos skolingos už ženklelius, fin. kny-
gas ir konstitucijas \$50.10
250 konstitucijų po 6c. \$13.80

Abelnas Lietuvos Vyčių turtas dabarti-
niame laike \$1999.13
Prie pašalinio Iždininko darbo galima pa-
minėti, kad išdirbta tam tinkamos delei kuop-
pų finansinės knygos, mokesčių siuntimo la-
pai, paskolų paliudijimai ir prižiūrėta tvarka
ir vesta su krasa reikalai išleidinėjime orga-
no “Vyčio”.

Raportas vienbalsiai priimta.

Iždo globėjų raportas. Išduoda T. Šeimis žodžiu. Priimta.

**Redakcijos ir Administracijos rapor-
tas.** Išduoda M. Zujus, “Vyčio” red. ir
Adminstr. Darbą pradėjo su 10 (16)

“Vyčio” num., išleistu rugsėjo 15 d., 1916 m. Viso ligi Seimo suredagavo 18 num. ir vedė Administracijos darbą.

Leidžiant po IV-jo Seimo pirmąjį, t. y. 10 (16) num., organo spauzdinta 2500 egzempl.; paskutinio, t. y. šių metų 12 (33) num. spauzdinta 3350 egz.; reiškia, per metus organo skaičius užaugo 850 egzempl.

Literatiškos komisijos raportas. Al. M. Račkus ir kun. F. Kemėšis organa raštais butų nuoširdžiai rėmę, jei butų buvęs reikalas. Šiaip, sulyg išgalių dirbo Vyčių organizacijos gerovei.

Žaislų komisijos raportas. P. Mulevičius, kuriam buvo pavesta tvarkymas žaislų vadovėlio, praneša, kad vad. medžiaga sudaryta, eina per organą ir ateityje vadovėlis bus pagamintas.

Raportas, po delegatų šiokių-tokių pastabų, priimta.

Vaikų konstitucijos sudarymo kom. raportas. Kun. F. Kemėšis paaiškina komisijos darbą, pažymi, kad konstitucija rengiama. Kiti komisijos nariai su paaiškinimu sutinka. Raportas priimta.

Atletų ir gimnastų kom. raportas. Išduoda T. Šeimis. Komisija dirbo ir nuveikė, kiek toje srityje buvo galima.

Skaitoma laiškai ir telegramai, prisiusti laike II-jo posėdžio. Pasveikino ir linkėjimus V-jam Seimui išreiškė: Ant. Bendoraitis, J. Markelionis, J. Petrauskas iš So. Bostono; M. Mešlauskiutė iš New Britain, Conn.; A. Pocius — Bethoveno lietuvių konservatorijos vedėjas — iš Chicagos; J. Svetkauskas, P. Visockiutė, E. Blaževičiutė iš Homestead, Pa.

Pribuna naujų delegatų: J. Bacevičia — 26 kp. narys iš Worcester, Mass.; V. Valančius — 3 kp. n. iš Philadelphios; O. Kašetaitė — 1 kp. narė iš Montello, Mass.; O. Čiginskaitė — 26 kp. n. iš Worcesterio; Dr. J. J. Bielskis — Liet. Informacijos Biuro vedėjas Washington. Jiems Seimas suteikia delegatų teises ir ženklelius.

II-sis posėdis užbaigta 6:15 v. vak.

POSĖDIS III.

(diena 2-ji — liepos 24).

Trečiasis posėdis prasidėjo 9:30 ryto.

Skaitoma laiškai ir telegramai. Telegramais pasveikino ir linkėjimus išreiškė: Am. L. R. K. Moterų Sągogos 29 kp.

iš Brooklyno; P. Kulis ir J. J. Šaučiūnas iš Bridgeport, Conn.; Liet. Vyčių Chicagos apskritis; kun. J. Albavičius ir A. Linkus iš Chicagos, P. Baltutis iš Chicagos.

Laiškais sveikino: St. Danaitis iš Waterburio, S. L. R. K. A. Centro Valdyba, J. Mikutavičius iš Minersville, Pa.; J. K. Miliauskas iš Detroit, Mich.; L. P. Blaiwininkų S-mas.

Seka vardošaukis. Į 3-čią posėdį pavėlavo šie delegatai: J. Valančius, kun. Paškauskas, A. Petrauskaitė, kun. Čepanonis, Pikučūtė, V. Grėbliūnas, V. Kriaušlys, A. Sungailutė, J. Bučys, A. Sakevičius, kun. Remeika, K. Sabonis, J. Kaupas, kun. Šupšinskas, P. Mulevičius, kun. Vaišnoras, kun. Miliauskas, A. Kvedaras, A. Nausiedienė.

Nepribuvo: A. Mėšlys, P. Kalinauskas, V. Mikalauskas, A. Masandukas.

O. Rosmanskas ineša, kad Seimas nutaitytų kalbėjimui laiką. Nutarta kalbas apriboti 5-se minutėse.

Presos komisijos raportas. Presos komisija pasiuntė sveikinimus šv. Tėvui, Suv. Valstijų pezidentui Wilsonui, informavo apie Vyčių Seimą (delegatų skaičių, Seimo valdybos sąstatą, svarbesnius nutarimus ir posėdžių momentus) vietinę anglų spaudą ir lietuvių laikraščius — dienraštį “Draugą” ir “Darbininką”.

Skundų komisijos raportas. Išskaito, kurie delegatai atvyko su mandatais be dvasiškų vad. paliudijimų.

Sprendžiamasis balsas suteikta kuni-gams: J. Ambotui, J. Misiui, J. Kodžiui; J. Simanavičiui, 72 kp. atstovui iš Binghamton, N. Y.

Inešimų komisijos rap. Skaito inešimus. Visų-pirma svarstoma organo “Vyčio” klausimas. Pasižymi tokios nuomonės: 1. “Vytį” leisti savaitiniu; 2. “Vytį” leisti dvisavaitiniu; 3. “Vytį” padaryti mėnraščiu. Prie pastarosios nuomonės susidaro kita, kuri reikalauja “Vytį” padaryti mėnraščiu ir sulieti su “Pažanga”, “Tautos Rytu” ir “Moksleiviu”. Organo klausime kalba 36 asmenys. Savaitinio organo šalininkai nurodo busiančią jo svarbą lietuvių visuomenei, ypač tai apielinkei, kur jis bus įsteigtas. Dvisavaitinio org. šalininkai tvirtina, kad Vyčiams gana tokio. Savo tvirtinimus remia tokiais galvojimais. Momentas dabar kritiškas,

dalį jaunimo stovi prieš kareiviavimo pareigas. Visas susipratęs lietuvių jaunimas turi upą po kareį grįžti Lietuvon ir ten sunaudoti visas savo pajėgas. Visų pastangų, kapitalo organizavimas turi būti nukreipta Lietuvai, kad atėjus laukiamai valandai, prisirengus į ten nusikelti. Yra ir priešingų nuomonių. Jos pripažįsta reikalingumą rengties pagelbon, organizuoties, bet nesutinka su tuomi, kad būtų apleistas likimas tų, kurie čia paliksia. Mėnraščio organo šalininkai nurodo, kad jaunimui užteks turėti tokį, tik padidintą, pajvairintą.

Plačiai ir nuodugnai apkalbėjus, Seimas organo klausimu priėmė tokią rezoliuciją:

“Vytį” leisti dvisavaitiniu, padidintu, papildytu supopulerizuotu mokslu. Pagerinimu pasirūpins “Vyčio” redakcija ir literatiškoji komisija.

Posėdis užbaigiama 1:30 po pietų.

POSĖDIS IV.

(popietinis posėdis, diena antroji— liepos 24-ji)

IV-sis posėdis prasidėjo 2:40 po pietų.

Skaitoma telegramai ir laiškai V-am Vyčių Seimui. Gauta atsakymas į sveikinimą nuo Prezidento Wilsono, kuriame dėkoja Seimui už išreikštus jausmus. Be to, telegramomis Seimą pasveikino P. Medonis iš Homestead, Pa., S. L. R. K. Moks. 5-ji kp. iš Brooklyn'o; Worcester'io Vyčiai, 41 kp. mažųjų skyrius iš Brooklyn'o; P. Jasiunas iš Lewiston, Me.; O. Guogutė, O. Unguriūtė iš Brooklyn'o; Balsienė iš Brooklyn'o; laiškais: Worcesterio lietuvių šv. Kazimiero par. choras, K. Vaišnora iš Brooklyn'o.

Seka organo redakcijos ir Administracijos klausimas. Šiek-tiek pagvildenus, atidėta ant vėliau, kada bus išrinkta Centro valdyba.

Svarstoma organo bendradarbių apmokėjimui fondo įsteigimas. Pripažinta tokio fondo reikalingumas. Įsteigti pavesta Centro Valdybai. Kuopos kviečiama tąjį fondą remti, rengiant jo naudai vakarus ar kitas pramogas ir skiriant tuo tikslu pelną, arba jo dalį.

(Suteikiama delegato balsas K. Misoniui naujos, 89 kp., iš Harrison, N. J.)

Apmokėti redakcijos ir Administracijos pareigas pildantiems asmenims ke-

lionės į Seimą lėšas. Atidėta vėliau apsvarstyti.

Spaustuvei įsteigimo vieta. “Vytis” pasilieka sulyg V-jo Seimo nutarimo laikinai dvisavaitiniu, veikiant į einant prie savaitinio laikraščio inkunijimo. Spaustuvės įsteigimas butinas. Už spaustuvę susivaržo dvi vieti: Wilkes Barre ir Pittsburgh'as. Ir vienos ir kitos vietos šalininkai pažada pastangas ir rupestį. Sprendžiant balsais; Pittsburgh'as gavo 32, Wilkes Barre — 25. Spaustuvė bus rengiama Pittsburgh'e.

Spaustuvė bus įrengta, kai Centro izde bus \$5,000.00.

Spaustuvės įrengimas, darbininkų samdymas ir visa, kas prie to rišasi, pavesta Centro Valdybai.

(10 minučių pertrauka).

Raportas komisijos tirti santykius dvasiškijs su Vyčių organizacija. Komisija tuo klausimu paduoda tokią rezoliuciją:

“Nutarta:—

Tose kolonijose, kur vietinis klebonas nenori, kad jo parapijoje L. Vyčių kuopa existuotų, kuopa oficialiai existuoti negali... Norintieji prisirašyti prie Vyčių organizacijos, gali prisirašyti prie artimiausios kuopos kitoj kolonijoje, arba, nesant artimiausios kolonijos su Vyčių kuopa, gali prisirašyti tiesiai prie Centro”.

Po plačių, aštrių ginčų rezoliucija didžiama balsų likosi priimta.

Posėdis užbaigta 6:30 val. vakaro.

POSĖDIS V.

(diena 3-ji — liepos 25-ji).

Prasidėjo 9:30 ryto.

Skaitoma telegramai ir laiškai. Telegramomis sveikina: P. Medonis iš Homestead, Pa.; J. P. Bujanauskas iš Brooklyn, N. Y.

Laiškais: A. J. Čiginskas iš Worcester'io; B. O. Morkevičiūtė iš Athol, Mass.; J. Baurušaitis iš Harrison, N. J.; Pr. Zataveckas — L. Vyčių Naujosios Anglijos Apskričio pirmininkas ir L. D. Šalteniūtė — vice-pirmin.

Kun. J. Ambotas paduoda pataisymą prie rezoliucijos, priimtos IV-me posėdyje klausime santikių dvasiškijs su Vyčių organizacija. Pataisymas taip skamba:

“Iškilus nesusipratimams tarpe Vyčių ir kun. klebonų, jeigu tų nesusiprati-

mų ant vietos išrišti negalima, Vyčiai kreipiasi į Centro dvas. vadovą. Jei ir dvasiškam vadovui nepavyks nesusipratimų prašalinti, tuomet Vyčiai apeliuoja į Kun. Sąjungos Valdybą arba į busiamąjį lietuvių vyskupą”.

Pataisymas be svarstymų priimta.

Mažųjų vaikų organizavimo klausimas palikta, kaip ligšiol buvo.

L. Vyčių konstituciją nutarta atspaušti lietuvių ir anglų kalbose.

Lietuvių kolegijos klausimas. Seimas atkreipia rimta dėmesį į liet. kolegiją. Išreikšta svarba ir noras darbuoties.

Moksleiviams šelpti fondas. Atmesta. Nutarta remti “Motinėle.”

Narių priėmimo formą. Literatiškoji komisija turės išpildyti IV Seimo nutarimą — pagaminti tinkamas aplikacijas.

Narystės laipsniai. Pririšimui narių prie organizacijos, nutarta įvesti narystės laipsniai: žemasis, augštesnis, augščiausias. Įstojantis organizacijon narys bus žemajame laipsnyje, išbuvęs apribotą laiką pilnateisiu nariu, pereis į augštesnįjį, ten išbuvęs ir pasižymėjęs veiklumu ir pasidarbavimu organizacijos gerovei, pasieks augščiausiąjį laipsnį. Sutvarkymui laipsnių išrinkta komisija: adv. B. Mastauskas ir kun. J. Pankauskas.

Organizacijos mokesčiai. Pasilieka, kaip ligšiol buvę. (Metinė nario Mokestis organizacijai \$1.40: \$1.20 už organą, 20c. Centro išdui, padengimui išlaidų. Mokesčius kuopos moka bertainiais, prisilaikant taip: sausio, balandžio, liepos ir spalio mėnesių; arba pusmečiais: sausio ir liepos; arba už visus metus ant kart. Mokestys privalo būti siunčiamos iš anksto).

Vyčių vėliavos klausimas. Nutarta laikytis IV-jo Seimo nutarimo. Vėliava trijų spalvų, su tokiu suderinimu: viršui raudona, viduryje balta, apačioj žalia su žirgvaikiu viduryje ant baltos spalvos.

Vyčių ženklelių klausimas. Nutarta ženklelius įvesti su lietuvių vėliava ir žirgvaikiu. Ženkleliai nebus laipsniški, bet vienodi.

Motinių pagerbimui šventė. Nutarta iškilmingai švęsti antrą sekmadienį (nedėdienį) gegužės, kaipo motinių pagerbimo šventę.

Steigimas blaivios rūšies įsteigu. Seimas svarsto naudingumą blaivios rūšies įsteigų — su užkandžiais, salėmis gim-

nastoms, pasilinksminimams, knygynams, pirtimis ir kitkuo — jaunimui reikalingais ir pritinkamais intaisymais.

Išbraukti iš “Vyčių Hymno žodžius: “O plieno kardas...” Atmesta. (Plieno kardas yra istorinis lietuvių ženklas, kuriuo jie gynė savo laisvę ir teises. Link jo visuomet turi būti šventa pagarba).

Kad Centro Valdyba sudarytų organizacijos narių statistiką ir prieš Seimą paskelbų organe. Atmesta.

Atstovų siuntimas po kareiv Lietuvon. Šituo klausimu nutarta pavesti rūpintis Am. Lietuvių Tautos Tarybai.

Nuolatinio organizatoriaus klausimas. Atmesta.

Organizavimas amatininkų ratelių. Nutarta susidėti iš vien su L. Darbininkų Sąjaga, kuri pirmiau tąjį svarbų klausimą iškėlė ir išrišo. Seimas šitą užmanymą nuoširdžiai remia.

Spaudos Sąvaitės reikale. Seimas pripažįsta, kad Vyčiai, kaipo energiškiausioji organizacija, ypatingą dėmesį nukreiptų link Spaudos Sąvaitės, išplatitimui rimtos, prakilnios spaudos visuomenėje.

Kviesti moksleivius į Vyčių kuopas mokymui gimnastikos, paliuosuojant juos nuo mokesčių. Palikta kuopų valiai.

Vyčių chorai gali turėti tik atskirą veikimo programą, bet ne atskirą konstituciją.

Nariai, išstoję iš Vyčių organizacijos, neturi teisės nešioti Vyčių ženklelių. Nešiojančius galima drausti teismo keliu.

Vyčių chorai turės tam tikrus ženklelius su lyra ir Vyčių ženkleliu.

Išbrauktus iš organizacijos narius paskelbti organe ir pranešti prašalinimo priežastis.

Kuopai, susidedančiai vien iš moksleivių, palikta jai pačiai apsispręsti apsimokėjimas organizacijos mokesčių.

Vargonininkai, kurie kenkia Vyčiams ir ardo juos, turi būti prašalinti, o Seimas tokiems reiškia papeikimą.

Posėdis užbaigta 12:30 P. M.

POSĖDIS VI.

(popietinis posėdis, diena 3-čioji — liepos 25-ji).

VI-sis posėdis prasidėjo 2:30 po pietų.

Po delegatų vardošaukio skundų komisija paduoda p-lės Pevnickaitės nuskundimą ant Centro Valdybos. Centro

(Delegatai Lietuvos Vyčių V-jo Seimo, atsibuvusio liepos 23, 24)

Rašt. dalyką paaiškinus, skundas atmes-
ta.

Vyčiai ir Y. M. C. A. organiz. Svarstoma, ar Vyčiai gali prigulėti, ar ne. Po kalbų, kurios nušvietė minėtos organizacijos tvarką, nurodė, kaip ten į katalikus atsinešama, nutarta, kad Vyčiams prie Y. M. C. A. prigulėti neverta.

Peržiūrėjimo knygų komisijos raportas. Komisija raporte praneša, kad Centro Raštininko ir C. Išdininko atskaitos sutinka. Raportas priimta.

Milicijos klausimas. Visų-pirma skaitoma Viršiausios Tautos Tarybos Šveicarijoje atsišaukimas į Lietuvos Vyčius, kuriame nurodoma pavojai Tėvynei Lietuvai ir kviečiama rengties į kovą už savas teises ir laisvę. Atsišaukime pastebėta, kad Virš. Tautos Taryba Šveicarijoje kreipusi į Suv. Valstijų prezidentą Wilsoną prašydama, kad leistų šioje šalyje organizuoties lietuvių legijonams kovai už lietuvių laisvę ir teises.

Kyla ginčai. Vieni kalba už organizavimą legijonų, kiti prieš. Po ilgų kalbų ir ginčų, legijonų organizavimo klausimas atidėta ateičiai ir priimta tokia rezolucija:

“Vyčiai nutarė neorganizuoti tuom tarpu lietuviškų legijonų, o vieton to auginti karingą jaunimo upą ir nukreipti jį kultūrinėn ir ekonominėn kovon prieš visus tautos priešus, sugrįžus Lietuvon.”

Po apsvarstymų, didžiumos balsų priepažinta nereikalingumas militarinio skyriaus Vyčių konstitucijoje.

Militarinio lavinimosi klausime kuopoms palikta autonomija (teisė veikti, kaip išmano, kaip nori).

Konstitucijinės taisyklės skaitysis galėje, jei bus užgirtos dviem trečdaliais Seimo balsų.

Einant prie užbaigos Seimo nutarta išreikšti Suvienytų Valstijų valdžiai prielankumą ir ištikimybę tokiuose žodžiuose:

“L. Vyčių V-as Kongresas vienbalsiai išreiškia Suv. Valstijų valdžiai savo ištikimybę ir giliausią užuojautą jos karėje už demokratijos ir mažųjų tautų teises. Kongresas nutaria, kur bus galima kuopose įvesti militarinį lavinimą (military training).”

VI-am Seimui vieta. Pasiulyta Clevelandas, Homestead, Pa. ir Worcester'is. Cleveland'as gavo 31 balsą, Homestead'as — 10, Worcester'is — 24. Vadinasi, Šeštasis Seimas bus Clevelande.

Rinkimas Centro Valdybos. Kandidatai į C. Valdybą statoma viešai, renkama slaptai. Rinkimų pasekmė tokia:

Dvas. vadovu paliko senasis — kun. H. J. Vaičiūnas (per aklemaciją).

Pirmininku — J. Bučnis iš Baltimore, Md.

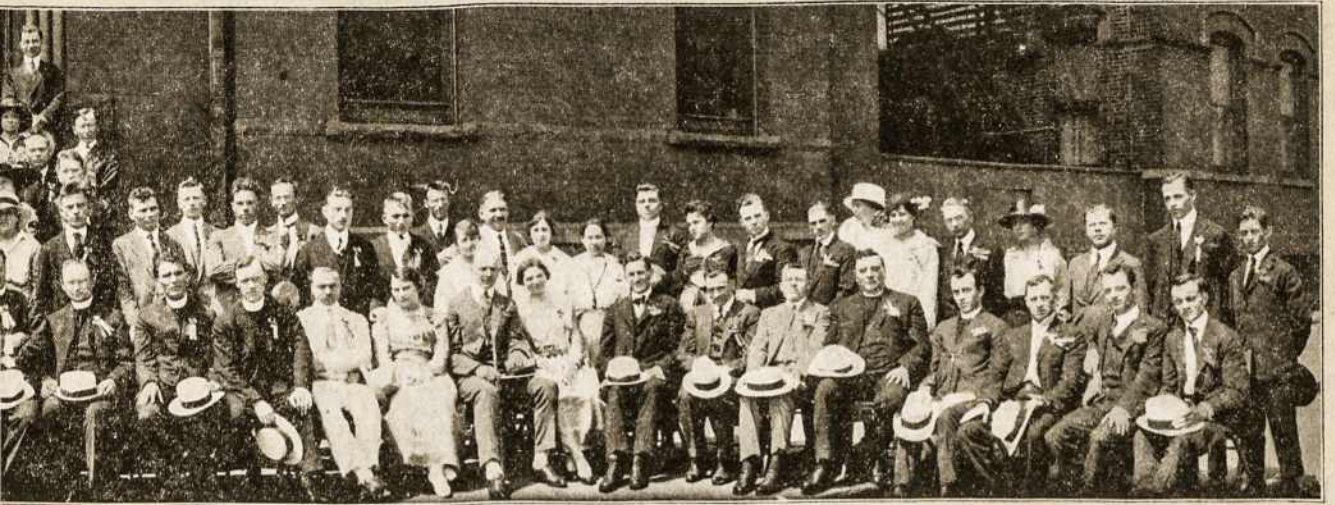
Vice-pirmin. — J. Navickas iš Hartford, Conn.

Raštininku — J. Aleksa iš Worcester, Mass.

Išdininku — A. Petrauskaitė iš Waterbury, Conn.

Iždo globėjai:

J. M. Dumčius iš Wilkes Barre, Pa.

(ir 25 dd., 1917 m., Brooklyn, N. Y.).

V. Varžinskaitė iš So. Boston, Mass.

Literatiškoji komisija:

J. Valančiūnas iš Philadelphia, Pa.

Dr. J. J. Bielskis iš Washington, D. C.

O. Rozmanskis iš Donora, Pa.

J. V. Kovas iš Waterbury, Conn.

J. Bakšys iš Athol, Mass.

Už ypatingą pasidarbavimą Vyčių organizacijai, Seimas pakėlė į garbės narius ex-pirmininką J. E. Karosą, buvusį ir palikusį C. dv. vadovu kun. H. J. Vaičiuną.

Seimas užbaigiama malda, Tautos ir Vyčių hymnais. Delegatai spaudžia viens kitam rankas, reiškia linkėjimus ir skirstosi.

Seimas užsibaigė 8 val. vakaro.

Seimo Valdyba:

Pirmininkas — A. Aleksandravičius,

I-sis raštininkas — M. Zujus,

II-sis raštininkas — P. M. Stalionaitė.

**IŠ SVEIKINIMŲ IR LINKĖJIMŲ L.
VYČIŲ V-AM SEIMUI.**

(Tąsa).

Škotijos Lietuvos Vyčių 81 kp. pasveikinimas Lietuvos Vyčių 5-tojo Kongreso delegatų.

(Šitas sveikinimas, siųstas buv. pirmininko, J. E. Karoso, vardu, atėjo po Seimo. Gerb. ex-pirmininkas teikėsi jį prisiųsti organui. "Vyčio red.).

Nors mus skiria platus vandenynas, mes negalim kartu su Jumis dalyvauti, tai

nors siunčiame savo broliškus linkėjimus visiems Kongreso delegatams ir delegatėms ir linkime broliškos vienybės laike svarstymų ir viešame veikime.

Vardu 81 kuopos,

A. A. Kažemėkaitis,
Bellshill, Scotland.

Vyčių V-am Kongresui.
(telegrama)

Sveiki, Vyčiai delegatai,
Tegul Dievs ten Jums padės;
Tegul darbą metų metai
Ten Jūs nuveiktą minės!

Vaivorykštė, Liepos 23, 1917.
Cleveland, Ohio.

L. Vyčių Kongresui.
(telegrama).

Nuoširdžiai sveikiname gerb. delegatus. Lai Jusų prakilnųs užmanymai išsipildo.

L. Beethoveno konservatorija,
(A. Pocius, vedėjas).

Worcester, Mass.

(Laiškas).

Valio, Vyčiai! Valio, neprigulminga Lietuvą!

Valio, Sunai ir Dukterys tvirtos Lietuvos! Stokim visi drąsiai surėmę petis į pėtį ir lai per šį metų mūsų energingais darbais taps nukirstas retėžius, kuris Lietuvą slėgė per daugel metų. Imkim jos o padarysime ateičiai laimę! Prie to viso

laikykimės savo pamatinio obalsio Dievas ir Tėvynė.

Sveikas, Seimai, sveiki, delegatai, delegatės ir visi svečiai!

**Pr. Zataveckas, L. V. Naujosios
Anglijos Apskričio pirm.**

L. D. Šalteniutė — vice-pirm.

Erangus Vyčiai: —

Sveikinu L. Vyčių Penktą Kongresą, ir linkiu delegatams kuogeriausių pasekmių! Lai gyvuoja Vyčiai, lai gyvuoja Lietuvos žiedas, Lietuvos ateitis!

Vyčiai, ruoškitės prie Laisvos Lietuvos, ruoškitės prie jos atstatymo! Sudarykite plenus vakarinių kursų: amatų, rašybos, skaitliavimo ir tt. Sutvarkykite grįžimą Lietuvon. Kas, kas, bet Vyčiai turėtų grįžti Lietuvon, nežiurint ar jis čia augęs, ar iš Lietuvos atvažiavęs! Močiutė Lietuva visiems laiko ištiesusi rankas, visus priims, visi busime tenai jai netiknaudingi, bet ir begalo reikalingi. Jei mes neužimsime tųjų šiltųjų vietų, kurias rusai, bei žydai turėjo iki šioliai, tai užims

vėl kiti, o mes vėl liksime beskurstą, bevargstą, besiblašką po svetimus kraštus!

Vyčiai, stiprėkit, nes ateina laikas, kad Lietuvos našta kris ant Jusų pečių visu sunkumu; tuomet nebebus laiko. Stiprėkit ir budėkit, kad trimytui pašaukus, butumėte prisirengę!

Už Lietuvą stoki, jaunime, darban,
Už jąją ir galvą guldyk!
Už tiesą, už laimę ir laisvės vardan
Kovokie ir priešus valdyk!
Lai Didžiojo Vytauto grįžta dvasia,
Juk, Vyčiai, jūs Jojo vaikai,
Mylėjo jis tautą, kovojo drąsa
Ir priešai drebėjo užtai!
Dvasia-gi galiunų lai lydi, Jumis,
Lai sukelia galę, jėgas!
O, Vytaute, Vytaute, tu su mumis
Rods, matome tavo kovas!
Šalyn gi, o, priešai, iš mūsų Lietuvos
Mes meldžiam geruoju!?! Jei ne—
Galingosios spėkos Jumis iškapos...
Ei, Vyčiai, į darbą eime!

**Jusų Leonardas Šimutis,
Chicago, Ill.**

V-sis Moksleivių Seimas.

Rugpiučio 21, 22 ir 23 dd., 1917 m. įvyko A. L. R. K. Moksleivių Susivienijimo VI Seimas, Grand Rapids, Mich.

Kadangi Vyčių ir moksleivių ryšiai yra labai artimi, taigi, be abejonės, daugeliui bus indomu žinoti apie šios prakilnios bei pažangios organizacijos VI Seimo nuotikius. Vietos trukumo dėlei, visko aprašyti negalima, tačiau kas įvyko svarbesnio, stengsimės aiškiai, trumpai ir bešališkai aprašyti.

Delegatų suvažiavo išviso 21, — 19 moksleivių ir 2 alumnų.

Iš buvusios Centralinės Valdybos raportų paaiškėjo, kad prie Moksleivių Susimo prisirašė 53 nauji nariai. Turto Susmo izde ligi rugp. 1 d. 1917 m. viso labo buvo \$719.28.

Iš svarbiausių nutarimų buvo šie:—

1. Nutarta, kad norintieji priglauti neturtingus moksleivius vakacijos metu, kreiptusi į Centro Valdybą, kuri parekomenduos tuos narius, kurie yra verti ir neturi prieglaudos.

2. Atsižvelgus į baisiai vargingą Europos moksleivijos padėjimą, nutarta paaukoti Ateitininkų reikalams \$50.00 per kun. Dr. M. Gustaičio rankas.

3. Lietuvių Kolegijos klausime, kurį Seimas visapusiai apsvarstė, priimta tokia rezoliucija:

“A. L. R. K. M. S-mo VI-sis Seimas, apsvarstęs lietuvių kolegijos klausimą ir jos svarbą lietuvių tautai, pripažino reikalingu atsikreipti į liet. Tėvus Marijonus su prašymu, kad jie kolegijos reikalą paimitų į savo rankas ir vestų link greitesnio inkunijimo.”

Organas “Moksleivis” pasiliks tokio pat formato bei didžio, kaip ir buvo.

Seimo vieta 1918 metams: Detroit, Mich.

Į naują Centro Valdybą tapo išrinkti:

Dvas. vadovu — kun. A. Petraitis, pirm. — Pr. Juras, pirm. pagalb. — V. Stulpinas, rašt. — A. Martinkus, izdin. — Pr. Juškaitis, izdo globėjais: P. Lekešys ir V. Damašas. Literatiška Komisija:

Kun. A. Petraitis, Pr. Juras, J. Poška, J. Lipkus, J. Svirskas, V. Stulpinas ir Brigmanas. Į Lietuvių Kolegijos Fondo Komisiją pateko: kun. A. Petraitis, J. Poška ir kun. J. Paškauskas.

Vakarai.

Moksleivių Sus-mo naudai bei delegatų pagerbimui, Grand Rapids'o moksleiviai su pagelba vietinių lietuvių, surengė gražius vakarėlius. Iš programų skaitytojai galės spręsti, kokis malonus įspudis buvo visiems, kurie tik atsilankė.

Programas utarninko vakaro, (rugp. 21 d.).

1. Pasveikinimas vietinio klebono kun. Gervicko.

2. Kalba šv. Petro ir Povilo Dr-stės atstovas p. J. Štaras.

3. Kalba šv. Rožančiaus Moterų Dr-jos atst. poni Balsietienė.

4. Kalba L. R. K. A. S. 54 kuopos atst. p. V. Stasevičius.

5. Kalba šv. Jurgio Dr-jos atstovas p. J. Navickas.

6. Kalba šv. Kazimiero choro atst. p. St. Paura.

7. Kalba Panelių Dr-jos atstovė p-lė P. Margeliutė.

8. Kalba šv. Juozapo Dr-jos atst. p. V. Bagdavičius.

9. Kalba Vytauto, Liet. Did. Kun. Dr-jos atst. p. J. Tebedis.

10. Kalba Piln. Blaivininkų 10 kp. atst. p. J. Margelis.

11. Kalba Vyčių 43 kuopos atst. p. V. Jusas.

12. Kalba Tautos Fondo 43 skyr. atst. p. J. Barštis.

Ant galo prabilo kun. A. Petraitis, moksleivių Dvasiškas vadovas. Jo indomios kalbos publika klausė su didžiausia atyda.

Malonu, graudu ir įspudinga buvo moksleiviams delegatams klausyti gerb. draugijų atstovų nuoširdžių sveikinimų, linkėjimų bei pamokinių. Ypatingai visi stebėjosi iš p. J. Margelio drąsos bei iškalbos. Bravo Jums, prakilnių idėjų karžygiai!

Po prakalbų tapo sulošta komedija "Paskubėjo". Juokų buvo iki soties. Visi artistai atliko savo roles atsakančiai. Ypač sveikiname ponį M. Šukevičienę, kaip geriausia pasižymėjusią Varnalaukių bobelės rolėje. Protarpiais buvo deklemaci-

jų, dialogas "Pas Dantistą" ir dainelių. **Programas Šeredos vakaro**. (Rugp. 22 d.).

1. Kalba M. Zujaus, "Vyčio" redaktoriaus, Moksleivių Sus-mo Literatiškos Komisijos nario apie moksleiviją ir plačios visuomenės reikalus.

2. Komedija "Daina be Galo".

3. Monologas "Reiškimai Spalvų." Atliko artistškai p. S. Slavėnas.

4. Kalba Pr. Juro, apie "Liet. Auklėjimo Įstaigas Amerikoje".

Didesnę dalį programo puošė dainelės, sudainuotos šv. Kaz. Choro po vadovystė p. V. Stasevičiaus, žymaus vyčių veikėjo. Per abu vakaru publika lankėsi labai skaitlingai. Matyt, kad Grand Rapids'o lietuviai užjaučia lietuvių moksleivijai.

Gaila, kad negalima aprašyti apie tretįjį vakarą, nes tulų aplinkybių dėlei, buvome priversti išvažiuoti, bet tikimės, kad turėjo nemenkesnę pasisekimą, kaip ir pirmu du vakaru.

Įspudžiai.

Daugeliui bus indomu žinoti, koki dvasia viešpatavo šiame Seime, kas buvo pagirtina ir kas peiktina, kaip priėmė delegatus ir tt.

Kadangi visi suvažiavusieji Seiman buvo prakilnių norų, tai-gi moksleivijos reikalai buvo svarstyta nuodugnai, pasekmingai ir greitai. Tiktai vienas Dievas žino, kodėl visur viešpatavo nepasitikėjimo dvasia. Iš šalies žiurint, skaudu darėsi, kuomet tuli seminaristai, susispietę burelyje, kažką tai paslaptingo šnabždasi, žvalgosi į šalis, tarsi bijodami, kad kas nenugirstų jų kalbos; gi pasauliniai taip-pat su nepasitikėjimu žiuri į seminaristus, tolinasi, jaučiasi nesavybėje. Iš kai-kurių lupų girdisi šnabždėsysis "konspiratoriai"... "Ateitininkai"... "pavojinga"... "jie statys savo kandidatūrą į redaktorių, neprileist"... Pažvelgus į praeitus Seimus, aiškiai matosi, kad nunai kaž-ko bijomasi, kaž-ko truksta. Peiktina, labai peiktina, kad kai-kurie turi perdaug pretenzijų buti kitų sąžinės "sargais" ir egoizme teikia sau kokias tai privilegijas. Kur išnyko toji seniau gyvavusi krikščioniško demokratizmo dvasia?...

Vienas iš skaudžiausių gal apsireiškimų šiame Seime buvo, tai tų delegatų netaktiškas, neapgalvotas ir bereikalingas smerkimas ir įžaidimas Ateitininkų Sąjungos (Seime buvo keli moksleiviai ateitininkai). Kai kurie įsivaizdino, kad Ateitininkų Sąjungą, tai yra pavojingiausia Moksleivių Sus-mui, šmėkla. Bet paaiškėjus, kad Ateitininkų Sąjunga nėra toki, ir kad nieko nežinant apie Ateitininkų pamatus bei tikslus, spręsti bei smerkti negalima, viskas nurimo. Nors buvo keletas ir kitų ne vietoje išsišokimų, kaip tai: neteisėtas "kryžiovėjimas" Liet. Vyčių XIV kuopos delegato už tai buk jis inžaidęs kai-kuriuos dvasiškius Vyčių V Kongrese ir t. p. Aplamai imant, jokių nesusipratimų Seime nebuvo. Viskas užsibaigė gražiai.

Nunai pasidalinsime malonesniais įspūdžiais. Garbė vietiniams moksleiviams, kad jie pasitiko ir priėmė delegatus draugiškai. Nei vienam moksleiviui neteko nakvoti kur nors hotelyje, bet visiems buvo parupinta atsakančios prie geros širdies žmonių vietos. Tur but niekur taip moksleivių nevaišino, kaip kad Grand Rapids'o lietuviai. Tuli parengė moksleiviams iškilmingas vakarienes. Pasiturti biznieriai, ypatingai p. Barščiai, savo automobiliais pavažinėjo moksleivius po gražiausias Grand Rapids'o vietas bei parkus. Visi moksleiviai buvo pilnai užgandinti, linksmi ir dėkingi. Šis pirmas lietuvių Kata' iškos organizacijos Seimas Grand Ra, be abejonės, paliks malonų įspūdį ir vietiniams lietuviams.

Al. M. Račkus.

LIETUVOS VYČIŲ CHICAGOS APSKRIČIO SUSIRINKIMAS.

Įvyks sekmadienyje, rugsėjo 9 dieną, 2-ą val. po pietų, Dievo Apveizdos paršvetainėje (18-ta ir Union gatv.)

Šis susirinkimas bus labai svarbus. Bus apkalbama V-jo Seimo nutarimai ir daugybės savųjų reikalų svartoma. Kuopos, siųskite kodaugiausia delegatų!

Apskričio Valdyba.

J. M. Dumčius, 199 Noble Lane, Wilkes Barre, Pa.

J. Vaitekunas, Hartford, Conn.

V. Varžinskaitė, 249 River st., Mattapan, Mass.

Literatiškoji komisija:

J. Valančiūnas, Philadelphia, Pa.

Dr. J. J. Bielskis, 3613 Fourteenth St., Washington, D. C.

O. Rozmanskis, Donora, Pa.

J. V. Kovas, 21 Congress ave., Waterbury, Conn.

J. Bakšys, Athol, Mass.

ISIGYKITE PUKIUS PAVEIKSLUS.

Lietuvos Vyčių Chicagos Apskričio išvažiavimo paveikslų galima gauti pas fot. p. K. Mikalauską. Kreipkitės šiuo adresu:

K. Mikalauskas,

1435 So. 49th Ct., Cicero, Ill.

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBOS ADRESAI:

Dvasiškas vad.: kun. H. J. Vaičiūnas, 3230 Auburn ave., Chicago, Ill.

Pirmin.: J. Bučnis, 407 So. Paca st., Baltimore, Md.

Vice-pirmin.: Naviekas, 85 New Park ave., Hartford, Conn.

Raštin.: J. Aleksa, 14 Millbury st., Worcester, Mass.

Iždinin.: A. Petrauskaitė, 4 Congress ave., Waterbury, Conn.

Iždo globėjai:

"VYTIS"

Jaunimo dvisavaitinis laikraštis.

leidžia

Lietuvos Vyčiai.

PRENUMERATA:

Metams	\$1.50
Pusmečiui75
Pavienis numeris	10c.
Į užrubežių metams	\$2.00

"VYTIS"

1800 W. 46th St.,

Chicago, Ill.

"VYTIS"

(The Knight)

Published twice a month by the

Lietuvos Vyčiai (Knights of Lithuania)

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$1.50
6 month75
To Foreign Countries yearly	\$2.00

Advertising rates on application. All communications must be addressed:

"VYTIS"

1800 W. 46th St.,

Chicago, Ill.